

slag av anställning särskild grund är stadgad för bestämmande av vad husbonde eller arbetsgivare är skyldig utgiva till den, som han utan laga skäl skiljer från anställningen, sådant stadgande äga tillämpning.

3 §.

Avtal, som strider mot vad ovan stadgas, vare ogillt.

Denna lag skall träda i kraft genast efter utfärdandet.

Syftet med förevarande lagförslag är att skydda arbetstagare, som har att fullgöra värnpliktstjänstgöring, ej överstigande sextio dagar, eller mobiliseringsövning från att av sådan anledning kunna av arbetsgivare skiljas från sin anställning. Då det ur principiell synpunkt måste anses riktigt, att det så långt möjligt är beredes skydd åt den värnpliktige i förevarande hänseende, har riksdagen funnit sig böra antaga en lagstiftning i berörda syfte. *Riksdagens uttalande.*

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna avfattningen av 1 § har emellertid syntts riksdagen böra undergå någon ändring till förebyggande av den uppfattningen, att den i lagen stadgade påföljden icke skulle komma att inträda, för det fall att arbetsgivaren skilde vederbörande arbetstagare från anställningen i anledning av dennes skyldighet att fullgöra övning av i 1 § omnämnt slag, innan arbetstagaren ännu påbörjat den honom åliggande tjänstgöringen. Riksdagen har med beaktande härav ansett sig böra åt stadgandet giva en avfattning av innebörd, att den omständigheten, att arbetstagare har att fullgöra i värnpliktslagen stadgad övning om högst 60 dagar eller mobiliseringsövning, som kan varda i särskild lag föreskriven, icke må av arbetsgivare tagas till anledning för arbetstagarens skiljande från anställningen. Beträffande sista punkten av 1 § har riksdagen ansett, att densamma bör avfattas så, att ersättningskyldighet för arbetsgivare icke inträder, därest den värnpliktige vid anställandet avsikligt bibragt den förre en oriktig uppfattning om sina värnpliktsförhållanden.

Mot lagförslagets 2 och 3 §§ har riksdagen icke haft något att erinra.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 81, för sin del antagit följande

Förslag

till

Lag**om förbud i vissa fall mot värnpliktigs skiljande från tjänst eller arbete.**

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Värnpliktig, som är lagstadd eller annorledes i annans tjänst eller arbete anställd, må ej skiljas från anställningen i anledning därav, att han har att fullgöra i värnpliktslagen stadgad övning om högst sextio dagar eller mobiliseringsövning, som kan varda i särskild lag föreskriven. Vad nu är sagt, gälle dock ej, där den värnpliktige vid anställandet avsevärt bibragt husbonden eller arbetsgivaren en oriktig uppfattning om sina värnpliktsförhållanden.

2 §.

Lider värnpliktig skada, däri genom att, i strid mot bestämmelsen i 1 §, husbonde eller arbetsgivare ej fullgör vad honom till följd av den värnpliktiges anställning i hans tjänst eller arbete åligger, vare husbonden eller arbetsgivaren pliktig ersätta skadan; och skall, där beträffande visst slag av anställning särskild grund är stadgad för bestämmande av vad husbonde eller arbetsgivare är skyldig utgiva till den, som han utan laga skäl skiljer från anställningen, sådant stadgande äga tillämpning.

3 §.

Avtal, som strider mot vad ovan stadgas, vare ogillt.

Denna lag skall träda i kraft genast efter utfärdandet.

VII.

Upprättandet av reservstater vid armén.

I propositionen nr 159 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen närlagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden den 12 juni 1914, föreslagit riksdagen att godkänna upprättande av reservstater vid armén i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet angivna, av föredragande departementschefen förordade allmänna grunder.

*Kungl.
Maj:ts för-
slag.*

Sedan, på grund av särskilda framställningar av fullmäktige för arméns pensionskassa och fullmäktige för flottans pensionskassa, Eders Kungl. Maj:t dels bemyndigat chefen för lantförvarsdepartementet att tillkalla sakkunniga för att biträda med verkställandet av erforderlig utredning av frågan angående beredande av pension åt officerare och underofficerare vid armén, vilka före uppnådd pensionsålder på grund av därom gjord ansökan överfördes från beställning på stat till reserven, dels ock tillsatt en kommitté för verkställande av, bland annat, utredning för marinens del av frågan rörande tidigare övergång till reserven med bibehållen pensionsrätt, avgåvos dels av berörda kommitté den 18 april 1908 »Förslag och betänkande angående förtidspensionering av officerare och underofficerare vid marinen» dels ock av nämnda sakkunnige den 18 juni 1908 »Betänkande rörande införande av fast avlönat reservbefäl vid armén.»

Då emellertid ifrågavarande båda betänkanden i vissa delar voro från varandra skiljaktiga, uppdrog Eders Kungl. Maj:t den 20 november 1908 åt särskilda kommitterade att, för åstadkommande, så vitt ske kunde, av sammanjämkning av de båda betänkandena, verkställa utredning och avgiva slutligt förslag till bestämmelser i ämnet. Den 3 mars 1909 avgåvo dessa kommitterade »Betänkande och förslag angående upprättande av reservstater vid armén och marinen».

Den av Eders Kungl. Maj:t den 28 september 1907 tillsatta kommittén för granskning av uppgjorda förslag till samfällid plan för rikets försvar m. m. tog sistnämnda betänkande under omprövning och förordade, att en reservstatsorganisation, i huvudsaklig överensstämmelse med den av 1909 års kommitterade föreslagna, snarligen måtte komma till stånd.

Försvarsberedningarna, som jämväl haft frågan under övervägande, hava ock uttalat, att en reservstatsorganisation snarast måtte påbörjas enligt grunderna i 1909 års betänkande och förslag rörande upprättande av reservstater.

Då emellertid vissa erinringar blivit gjorda mot det i sistnämnda betänkande föreslagna sättet för reservstatsfrågans lösning samt vid utarbetande av föreliggande förslag till stärkande av rikets stridskrafter till lands ändamålsenligheten av 1909 års kommittéförslag i vissa delar blivit ifrågasatt, ansågs frågan böra underkastas ytterligare övervägande och bearbetning. Enligt givet uppdrag har denna inom lantförsvarsdepartementet verkställt av generallöjtnanten L. H. Tingsten och överstelöjtnanten G. R. J. Åkerman, vilka avgivit ett omarbetat förslag rörande ordnandet av reservstater vid armén.

Enligt av förslagsställarna gjord sammanfattning, skulle reservstatsorganisationen fotas på följande *allmänna grunder*:

1. En för *arméns officerare och underofficerare samt intendenturpersonal* gemensam reservstat upprättas med rätt för Kungl. Maj:t att fördela därtill hörande beställningar på olika truppslag och truppförband.

En särskild reservstat upprättas för *fältläkarkåren*.

2. *Reservstaternas första uppsättande* sker under en period av 5 år (1916—1920), vid vars slut reservstaterna skola omfatta följande antal beställningar: 2 *generals-*, 7 *överste-*, 29 *majors-*, 114 *kompaniofficers-*, 120 *underofficers-*, 2 *fältläkar-*, 12 *regementsläkar-* samt 6 *bataljonsläkarbeställningar*, så vitt möjligt fördelade likformigt över hela perioden.

3. För *övergång till reservstat* fordras, förutom full tjänsteduglighet: för kompaniofficere 10 tjänstår såsom aktiv officer och 32 levnadsår, för underofficer 8 tjänstår såsom aktiv underofficer och 34 levnadsår, för regementsläkare 15 tjänstår såsom militärläkare och 48 levnadsår, för bataljonsläkare 10 tjänstår såsom militärläkare och 43 levnadsår samt för överstar, överstelöjtnanter och kaptener vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.

4. Å reservstat sker *befordran* av löjtnant resp. sergeant till kapten resp. fanjunkare samtidigt med den officer, resp. underofficer, som står närmast efter honom i turberäkning på aktiv stat vid vederbörligt regemente.

5. Personal å reservstat är *tjänstgöringsskyldig* i krig och då värnpliktiga inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred: generalspersoner, regementsofficerare, läkare efter uppnådda 48 år, kompani-

officerare i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 45 dagar under loppet av två på varandra följande år, kompaniofficerare efter fyllda 43 och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 45 dagar under loppet av tre på varandra följande år samt kompaniofficerare intill fyllda 37 och läkare intill fyllda 48 år högst 90 dagar under loppet av tre på varandra följande år.

6. Följande löner tillkomma personal å reservstat:

generalsperson	6,000	kronor
överste i högre löneklassen	5,000	»
» i lägre »	4,600	»
major	3,500	»
kompaniofficer i högsta löneklassen (övergång efter fyllda 43 år)	2,300	»
» i mellersta » (» » » 37 »)	1,800	»
» i lägsta »	1,300	»
underofficer i högre » (övergång efter fyllda 42 år)	1,100	»
» i lägre	900	»
fältläkare	4,600	»
regementsläkare	3,500	»
bataljonsläkare	2,300	»

Vid övergång till reservstat tillerkänd lön bibehålles oförändrad under hela tjänstetiden å samma stat.

Alderstillägg utgå till kompaniofficerare vid uppnådda 37 och 43 års ålder, varje med 300 kronor, samt till underofficerare vid 42 års ålder med 150 kronor.

Avlöning under tjänstgöring, såsom dagavlöning, dagtraktamente och annan tillfällig avlöning, tillkommer personal å reservstat enligt för personalen å aktiv stat gällande föreskrifter ävensom *rese- och traktamentsersättning* för resor till och från tjänstgöringsort.

7. Personal å reservstat är skyldig *avgå* från reservstat dels på grund av otjänstbarhet, efter samma grunder som personal på aktiv stat, dels efter uppnående av den ålder, som berättigar motsvarande personal på aktiv stat till avgång med fyllnadspension.

8. Personal å reservstat åtnjuter efter avgång från densamma vid uppnådd pensionsålder följande *pensioner* av statsmedel:

generalsperson	5,000	kronor
överste i högre löneklassen	4,200	»
» i lägre »	3,800	»
major	3,000	»

kompaniofficer	i högsta löneklassen		2,000	kronor
»	i mellersta »		1,400	»
»	i lägsta »		1,000	»
underofficer	i högre »		900	»
»	i lägre »		700	»
fältläkare			3,800	»
regementsläkare			3,000	»
bataljonsläkare			2,000	»

9. Personal å reservstat är skyldig att efter övergång till pensionsstat *kvarstå i arméns reserver* under samma tider, som gälla för motsvarande personal på aktiv stat efter avgång med pension från densamma.

10. Personal å reservstat äger att, om den så önskar, kvarstå såsom delägare i arméns änke- och pupillkassa med den *änkepensionsrätt*, den vid övergången till reservstat innehar och på de villkor, som reglementet för denna kassa stadgar, och skall för sådan delägare utgå statsbidrag till samma belopp som närmast före övergången.

Uti sitt till statsrådsprotokollet avgivna yttrande har föredragande departementschefen förklarat, att han funne ovannämnda allmänna grunder för reservstatsorganisationen väl avvägda. Dock syntes de föreslagna fasta lönebeloppen kunna underkastas en nedsättning med 10 procent, utan att rekryteringen av reservstaterna därigenom äventyrades. Vidare syntes i dessa grunder, med anledning av vad dels statskontoret, dels arméförvaltningen anfört, böra vidtagas följande modifikationer, nämligen *att bestämmelserna om tjänstgöringsskyldighet och ålderstillägg förtydligades, varjämte sistberörda löneförmån lämpligen syntes böra benämnas »avlöningstillägg», att tiden för tillträde av dylikt avlöningstillägg närmare bestämdes till början av kalenderåret näst efter det, varunder vederbörande uppnått den för erhållande av avlöningstillägget stadgade levnadsålder, samt att reservstatspersonalen förklarades skyldig att i avgifter för egen pensionering erlägga tre procent av kassa- och fyllnadspensionernas sammanlagda belopp. Vidare syntes icke för närvarande böra meddelas någon bestämmelse om valfrihet för den, som överginge till reservstat, att antingen genom fortsatta avgifter till arméns änke- och pupillkassa bevara änkepensionsrätt eller utträda ur kassan. Slutligen kunde även i övrigt vissa mindre jämkningar finnas erforderliga eller lämpliga vid den slutliga avfattningen av blivande bestämmelser.*

Enligt av förslagsställarna uppgjorda beräkningar skulle kostnaderna för reservstaterna uppgå för år 1916 till 115,793 kronor 50 öre med

successiv ökning till 572,651 kronor 50 öre år 1920. Genom nedsättning av lönerna med 10 procent skulle emellertid sistnämnda belopp minskas med 52,370 kronor.

Då uppsättandet av reservstater ej vore avsett att börja förrän med år 1916, behövde icke något anslag för ändamålet äskas å 1915 års stat.

I likhet med de sakkunniga, som tidigare haft förevarande fråga under behandling, anser riksdagen, att upprättandet av reservstater utgör en viktig länk bland åtgärderna för stärkande av landets försvar och, att en sådan anordning därför bör vidtagas.

Då det föreliggande förslaget till reservstatsfrågans ordnande för armén synes riksdagen i väsentliga avseenden äga ett avgjort företräde framför de tidigare framställda förslagen, synes detsamma i huvudsak böra läggas till grund för den ifrågasatta organisationen. I vissa avseenden torde dock jämkningar böra vidtagas.

Då enligt riksdagens beslut intendenturkårens personal skall erhålla rent militär ställning, bör reservstaten angivas avse endast officerare och underofficerare.

Enligt punkt 3 av de föreslagna allmänna grunderna för reservstatsorganisationen skulle för *övergång till reservstat* fordras för underofficer 8 tjänsteår såsom aktiv underofficer och 34 levnadsår. En sänkning av levnadsåldern till den för kompaniofficerare stadgade, eller 32 år, synes emellertid riksdagen vara lämplig. Därest kravet på 8 tjänsteår bibehålles, synes man icke behöva hysa några farhågor för att underofficerarna vid inträdet å reservstaten icke skola vara i besittning av tillräcklig erfarenhet och rutin i tjänsten för att kunna tjänstgöra såsom kompani-(skvadrons- o. s. v.) adjutanter, vartill de huvudsakligen torde komma att användas.

Den för kompaniofficerare, läkare och underofficerare i punkt 5 föreslagna *tjänstgöringsskyldigheten* i fred har riksdagen ansett kunna något höjas, eller från resp. 45 och 90 dagar till resp. 50 och 100 dagar. Genom en sådan ökning av det huvudsakligen med hänsyn till repetitionsövningarnas längd föreslagna dagantalet kan tillfälle beredas personalen att före nämnda övningar sätta sig in uti de nyheter å det militära området, som tilläventyrs kunna hava blivit vidtagna, sedan densamma nästföregående gång fullgjorde tjänstgöring.

Såsom ovan nämnts, har departementschefen ansett, att de av de sakkunniga föreslagna fasta lönerna borde kunna underkastas en nedsättning med 10 procent, utan att rekryteringen av reservstaterna därigenom äventyrades.

Riksdagen delar denna av departementschefen uttalade mening, men håller före, att de sålunda nedsatta lönerna böra, utom för generalsperson och överste i högre lönegraden, avrundas till jämna belopp.

Riksdagens
uttalande.

Någon motsvarande jämkning av de av de sakkunniga föreslagna pensionernas belopp har icke av departementschefen ifrågasatts. Riksdagen är emellertid av den uppfattningen, att jämväl *pensionerna* kunna nedsättas med 10 procent och avrundas till jämna belopp.

Vid lönernas och pensionernas avrundande har riksdagen ansett, att då bland personalen inom kompaniofficersgraden särskilt kompaniofficerare i lägsta löneklassen hava att emotse en relativt lång tjänstetid och således närmast hava intresse av en något förhöjd lön, lönerna för denna personal böra avrundas uppåt. Beträffande den högre personalen torde det för underlättande av reservstaternas rekrytering därvid vara lämpligare att i stället höja pensionerna med ett, om ock obetydligt, belopp utöver 90 procent av vad i propositionen föreslagits.

Någon ytterligare reducering av de föreslagna pensionernas belopp genom deras bestämmande till vissa procent, exempelvis 80 procent, av lönebeloppen, har riksdagen icke ansett sig kunna ifrågasätta. Vid anställda beräkningar har det nämligen visat sig, att detta skulle bereda särskilt på reservstat övergående löntagare i högre tjänstegrader så dåliga villkor, att de med all sannolikhet skulle föredraga att kvarstanna i innehavande grad i aktiv tjänst framför att övergå till närmast högre grad å reservstat. Till undvikande härav synas de olika pensionsbeloppen för personalen i de högre tjänstegraderna böra bestämmas ungefärligen till beloppet av närmast lägre pension.

På grund av vad sålunda anförts och då riksdagen i övrigt icke haft något att erinra mot de i propositionen förordade allmänna grunderna för reservstatsorganisationen, skulle dessa således bliva följande:

1. En för *arméns officerare och underofficerare* gemensam reservstat upprättas med rätt för Kungl. Maj:t att fördela därtill hörande beställningar på olika truppslag och truppförband.

En särskild reservstat upprättas för *fältläkarkåren*.

2. *Reservstaternas första uppsättande* sker under en period av fem år (1916—1920), vid vars slut reservstaterna skola omfatta följande antal beställningar: 2 *generals-*, 7 *överste-*, 29 *majors-*, 114 *kompaniofficers-*, 120 *underofficers-*, 2 *fältläkar-*, 12 *regementsläkar-* samt 6 *bataljonsläkarbeställningar*, så vitt möjligt fördelade likformigt över hela perioden.

3. För *övergång till reservstat* fordras, förutom full tjänstduglighet: för kompaniofficerare 10 tjänstår såsom aktiv officer och 32 levnadsår, för underofficer 8 tjänstår såsom aktiv underofficer och 32 levnadsår, för regementsläkare 15 tjänstår såsom militärläkare och 48 levnadsår, för bataljonsläkare 10 tjänstår såsom militärläkare och 43 levnadsår samt för

överstar, överstelöjtnanter och kaptener vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.

4. Å reservstat sker *befordran* av löjtnant resp. sergeant till kapten resp. fanjunkare samtidigt med den officer resp. underofficer, som står närmast efter honom i turberäkning på aktiv stat vid vederbörligt regemente.

5. Personal å reservstat är *tjänstgöringsskyldig* i krig och då värnpliktiga inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till uttrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred: generalspersoner och regementsofficerare i högst 45 dagar under loppet av varje under tjänstetiden infallande period av två år, kompaniofficerare i åldersgruppen 37—42 år, läkare efter uppnådda 48 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 50 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden, kompaniofficerare efter fyllda 43 och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 50 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden samt kompaniofficerare intill fyllda 37 och läkare intill fyllda 48 år högst 100 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod.

6. Följande *löner* tillkomma personal å reservstat:

generalsperson	5,400	kronor
överste i högre löneklassen	4,500	»
» i lägre »	4,200	»
major	3,100	»
kompaniofficer i högsta löneklassen (övergång efter fyllda 43 år)	2,100	»
» i mellersta » (» » » 37 »)	1,650	»
» i lägsta »	1,200	»
underofficer i högre » (övergång efter fyllda 42 år)	1,000	»
» i lägre »	800	»
fältläkare	4,200	»
regementsläkare	3,100	»
bataljonsläkare	2,100	»

Vid övergång till reservstat tillerkänd lön bibehålles oförändrad under hela tjänstetiden å samma stat.

Avlöningstillägg utgå sålunda:

till kompaniofficer i lägsta löneklassen ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 37 års ålder och ytterligare ett å likaledes 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till kompaniofficer i mellersta löneklassen ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till underofficer i lägre löneklassen ett avlöningstillägg å 150 kronor vid uppnådd 42 års ålder.

Avlöningstillägg tillträdes vid början av kalenderåret näst efter det, varunder vederbörande uppnått den för erhållande av avlöningstillägget stadgade levnadsålder.

Avlöning under tjänstgöring, såsom dagavlöning, dagtraktamente och annan tillfällig avlöning, tillkommer personal å reservstat enligt för personalen å aktiv stat gällande föreskrifter ävensom *rese- och traktamentsersättning* för resor till och från tjänstgöringsort.

7. Personal å reservstat är skyldig *avgå* från reservstat dels på grund av otjänstbarhet efter samma grunder som personal på aktiv stat, dels efter uppnående av den ålder, som berättigar motsvarande personal på aktiv stat till avgång med fyllnadspension.

8. Personal å reservstat åtnjuter efter avgång från densamma vid uppnådd pensionsålder följande *pensioner* av statsmedel:

generalsperson	4,500	kronor
överste i högre löneklassen	3,800	»
överste i lägre »	3,500	»
major	2,700	»
kompaniofficer i högsta löneklassen	1,800	»
» i mellersta »	1,300	»
» i lägsta »	900	»
underofficer i högre »	850	»
» i lägre »	650	»
fältläkare	3,500	»
regementsläkare	2,700	»
bataljonsläkare	1,800	»

I avgift för egen pensionering erlägger personal vid reservstaterna tre procent av kassa- och fyllnadspensionernas sammanlagda belopp.

9. Personal å reservstat är skyldig att efter övergång till pensionsstat *kvarstå i arméns reserver* under samma tider, som gälla för motsvarande personal på aktiv stat efter avgång med pension från densamma.

10. Personal å reservstat är tillsvidare skyldig att kvarstå såsom delägare i arméns änke- och pupillkassa med den *änkepensionsrätt*, den vid övergången till reservstat innehar, och på de villkor, som reglementet för denna kassa stadgar, och skall för sådan delägare utgå statsbidrag till samma belopp som närmast före övergången.

I anslutning till vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 159, godkänt upprättandet av reservstater vid armén i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda av riksdagen angivna allmänna grunder.

VIII.

Ändring i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl.

Uti propositionen nr 163 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärsärenden för den 12 juni 1914, föreslagit riksdagen att godkänna följande

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

Förslag

till

Kungörelse om ändrad lydelse av punkterna 6, 7 och 8 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Häri genom förordnas, att punkterna 6, 7 och 8 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst skola erhålla följande ändrade lydelse:

6.

Den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, är skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension och fyllnadspension, uppgående till lörens hela belopp.

7.

Löntagare, som uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, och som jämväl uppfyllt de villkor, vilka för erhållande av de samma tjänst åtföljande pensioner äro föreskrivna,

är skyldig att från tjänsten avgå, Konungen eller, där viss ämbetsmyndighet äger att från tjänsten avskeda, den myndighet obetaget att låta med avskedet anstå, därest och så länge vederbörande prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock att anstånd, som sålunda medgivnas, icke må sammanlagt överstiga tre år.

8.

Löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, är skyldig att från tjänsten avgå och kan därifrån, även utan egen ansökning, skiljas, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Vad sålunda förordnats skall träda i kraft den 1 januari 1916, men äger ej tillämpning på löntagare, vilken före denna kungörelses utfärdande erhållit fullmakt, konstitutorial eller förordnande å tjänsten utan föreskrift därom, att han skulle vara skyldig underkasta sig de förändringar i pensionsbestämmelser, som bleve i laga ordning fastställda.

*Riksdagens
uttalande.
Punkt 6.*

Enligt den nuvarande lydelsen av punkten 6 är den, som i och för tjänsten ådragit sig skada eller obotlig sjukdom, som gör honom till vidare tjänstgöring oförmögen, *berättigad* att avgå med pension jämte fyllnadspension, om än villkoren för pensionens och fyllnadspensionens åtnjutande eljest icke äro uppfyllda.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit en sådan ändring av ifrågavarande punkt, att den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, skall vara *skyldig* att avgå från tjänsten, med rätt till pension och fyllnadspension, uppgående till lönens hela belopp.

Mot förevarande ändringsförslag har riksdagen icke något att erinra.

Punkt 7.

Uti punkten 7 stadgas för närvarande, att löntagare, som med tre år överskridit den för rätt till pension med fyllnadspension i den tjänst, han innehar, stadgade levnadsålder, skall, så snart han jämväl uppfyllt de villkor, som för erhållande av de tjänsten åtföljande pensioner eljest

äro föreskrivna, vara skyldig att avgå med pension och fyllnadspension, så framt ej Eders Kungl. Maj:t eller den myndighet, som utnämnt honom till tjänsten, prövar hans kvarstående i tjänst vara för riket nyttigt.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär borttagande av de s. k. respitären eller vederbörande löntagares rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst under ytterligare tre år. I och med pensionsålderns uppnående skulle nämligen löntagaren vara skyldig att avgå från tjänsten. Från denna regel skulle dock kunna medgivas undantag i så måtto, att med avskedet skulle kunna få anstå, därest och så länge löntagaren prövades kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna. Anstånd, som sålunda medgäves, skulle dock icke få sammanlagt överstiga tre år.

Borttagandet av den löntagare tillkommande rätten att kvarstå i tjänsten under de s. k. respitären finner riksdagen vara ur principiell synpunkt riktigt. Det torde nämligen vara uppenbart, att sedan en löntagare uppnått den för pensions erhållande stadgade levnadsålder, hans kvarstående i tjänsten icke bör göras beroende av, huruvida han finner ett sådant kvarstående vara med egen fördel förenligt eller icke. Det allmännas intresse bör härvid uteslutande vara det bestämmande.

Ur sist angivna synpunkt synes emellertid en jämkning uti den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen vara av behovet påkallad. Sålunda torde ett kvarstående i tjänsten icke böra göras beroende av vederbörande myndigheters gottfinnande utan endast medgivas i sådana fall, där det betingas av särskilda förhandenvarande omständigheter. Med hänsyn till den stora betydelsen däraf, att armén äger ett fullt krigsdugligt befäl, i stånd att uthärda alla de med ett fälttåg förenade ansträngningarna, synes ett kvarstående i tjänst efter uppnådd pensionsålder jämväl böra göras beroende av, att vederbörande är fältduglig. Ett frångående av denna fordran bör endast äga rum i fråga om sådana befattningar, för vilkas bestridande på ett tillfredsställande sätt fältduglighet i detta ords egentliga bemärkelse icke kan sägas vara erforderlig. Av nu angivna skäl har riksdagen funnit sig böra vidtaga sådan ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, att anstånd med avsked skall kunna medgivas endast, »då särskilda omständigheter därtill föranleda och därest vederbörande är fältduglig eller i övrigt prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna». Anstånd med avsked bör i varje fall begränsas till viss angiven tid.

Enligt den nuvarande lydelsen av punkt 8 kan löntagare, som i Punkt 8. minst 3 år lidit av lamhet, blindhet eller vansinne, utan att anledning förefinnes, att han kan återvinna tjänstbarhet, utan egen ansökan skiljas

från tjänsten mot åtnjutande av pension från allmänna indragningsstaten till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension.

I anslutning till vad av myndigheter och olika kommitterade tid efter annan uttalats, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande punkt avfattas mera i överensstämmelse med vad som är stadgat i fråga om civila tjänstehavare. Sålunda skulle löntagare, som icke uppnått pensionsåldern, men under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit urståndsatt att tjänstgöra och för framtiden funnes därtill oförmögen, vara skyldig att avgå från tjänsten mot åtnjutande av pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

De föreslagna bestämmelserna avvika emellertid i vissa avseenden från vad som gäller för civila tjänstehavare. Sålunda är den tid, varunder sjukdomen skall hava varat, bestämd till tre i stället för fem år. Vidare uppställs icke någon fordran på viss tids föregående tjänstgöring för att vid avgången komma i åtnjutande av pension. Slutligen skulle denna utgå med fullt belopp, medan civil tjänstehavare i motsvarande fall endast äger uppbära avkortad pension.

Med anledning av nu angivna avvikelser från de för civila tjänstehavare gällande pensioneringsgrunderna har inom riksdagen tvekan yppats, huruvida de i förevarande punkt föreslagna bestämmelserna äro av beskaffenhet att böra godkännas. Men då avvikelserna i viss mån kunna sägas vara betingade av särskilda militära förhållanden, har riksdagen, med hänsyn tagen jämväl till angelägenheten av att kunna från armén avskilja otjänstbara element, funnit sig böra antaga Eders Kungl. Maj:ts förslag.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, som icke kunnat oförändrad bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 163, i anledning av samma proposition, för sin del godkämt följande

Förslag

till

Kungörelse om ändrad lydelse av punkterna 6, 7 och 8 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Härigenom förordnas, att punkterna 6, 7 och 8 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och

underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst skola erhålla följande ändrade lydelse:

6.

Den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, är skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension och fyllnadspension, uppgående till lönens hela belopp.

7.

Löntagare, som uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, och som jämväl uppfyllt de villkor, vilka för erhållande av de samma tjänst åtföljande pensioner äro föreskrivna, är skyldig att från tjänsten avgå, Konungen eller, där viss ämbetsmyndighet äger att från tjänsten avskeda, den myndighet obetaget att, då särskilda omständigheter därtill föranleda och därest vederbörande är fälduglig eller i övrigt prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, låta med avskedet under viss vid tillståndets meddelande angiven tid anstå, dock att anstånd, som sålunda medgivnas, icke må sammanlagt överstiga tre år.

8.

Löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, är skyldig att från tjänsten avgå och kan därifrån, även utan egen ansökning, skiljas, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Vad sålunda förordnats skall träda i kraft den 1 januari 1916, men äger ej tillämpning på löntagare, vilken före denna kungörelses utfärdande erhållit fullmakt, konstitutorial eller förordnande å tjänsten utan föreskrift därom, att han skulle vara skyldig underkasta sig de förändringar i pensionsbestämmelser, som bleve i laga ordning fastställda.

IX.

Upprättande av reservstater vid marinen.

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

I propositionen nr 246 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärens den 10 juli 1914, föreslagit riksdagen att godkänna upprättande av reservstater vid marinen i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet angivna, av föredragande departementschefen förordade allmänna grunder.

Sedan, på grund av särskilda framställningar av fullmäktige för arméns pensionskassa och fullmäktige för flottans pensionskassa, Eders Kungl. Maj:t dels bemyndigat chefen för lantförsvärsdepartementet att tillkalla sakkunniga för att biträda med verkställandet av erforderlig utredning av frågan angående beredande av pension åt officerare och underofficerare vid armén, vilka före uppnädd pensionsålder på grund av därom gjord ansökan överfördes från beställning på stat till reserven, dels ock tillsatt en kommitté för verkställande av, bland annat, utredning för marinens del av frågan rörande tidigare övergång till reserven med bibehållen pensionsrätt, avgävos dels av berörda kommitté den 18 april 1908 »Förslag och betänkande angående förtidspensionering av officerare och underofficerare vid marinen» dels ock av nämnda sakkunnige den 18 juni 1908 »Betänkande rörande införande av fast avlönat reservbefäl vid armén».

Då emellertid ifrågavarande båda betänkanden i vissa delar voro från varandra skiljaktiga, uppdrog Eders Kungl. Maj:t den 20 november 1908 åt särskilda kommitterade att för åstadkommande, så vitt ske kunde, av en sammanjämkning av de båda betänkandena verkställa utredning och avgiva slutligt förslag till bestämmelser i ämnet. Den 3 mars 1909 avgävo dessa kommitterade »Betänkande och förslag angående upprättande av reservstater vid armén och marinen».

Den av Eders Kungl. Maj:t den 28 september 1907 tillsatta kommittén för granskning av uppgjorda förslag till samfällid plan för rikets försvar m. m. tog sistnämnda betänkande under omprövning och förordade, att en reserv-

statsorganisation, i huvudsaklig överensstämmelse med den av 1909 års kommitterade föreslagna, snarligen måtte komma till stånd.

Av de år 1911 tillsatta försvarsberedningarna har andra försvarsberedningen i avgivet »Preliminärt betänkande angående sjöförsvaret» bland annat hemställt, att beredningarna redan nu måtte uttala sig för att en reservstatsorganisation för flottan och kustartilleriet i huvudsaklig överensstämmelse med de i 1909 års betänkande föreslagna grunder med det snaraste påbörjades.

Då emellertid vissa erinringar blivit gjorda mot det i sistnämnda betänkande föreslagna sättet för reservstatsfrågans lösning samt vid utarbetande av föreliggande förslag till sjöförsvarets ordnande ändamålsenligheten av 1909 års kommittéförslag i vissa delar blivit ifrågasatt, har det samma, i vad det rör marinen, blivit inom sjöförvarsdepartementet underkastat förnyad granskning och omarbetning.

Med ledning av de över sistberörda förslag avgivna yttrandena och i anslutning till hans excellens statsministerns och chefen för lantförvarsdepartementet uttalanden i Eders Kungl. Maj:ts proposition den 12 juni 1914 angående upprättande av reservstater vid armén har samma förslag ytterligare omarbetats.

Enligt det omarbetade förslaget till upprättande av reservstater för marinen skulle dessas organisation fotas på följande *allmänna grunder*:

1:o. *Reservstat för officerare och underofficerare upprättas dels vid flottan och dels vid kustartilleriet.*

2:o. *Reservstaternas första uppsättande sker under en period av fem år (vid flottan 1916—1920; vid kustartilleriet 1918—1922), vid vars slut reservstaterna böra omfatta följande antal beställningar: vid flottan 2 regementsofficers-, 8 kaptens- och 4 underofficersbeställningar; vid kustartilleriet 1 regementsofficers-, 7 kaptens- och 8 underofficersbeställningar.*

3:o. *För övergång till reservstat fordras, förutom full tjänstduglighet: för kaptener 10 tjänstår som aktiv officer och 32 levnadsår, för underofficerare 8 tjänstår såsom aktiv underofficer och 34 levnadsår samt för kommandörkaptener av 2. graden, majorer och kaptener vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.*

4:o. *Å reservstat sker befordran av löjtnant resp. underofficer av 2. graden till kapten resp. flaggunderofficer eller underofficer av 1. graden samtidigt med den officer resp. underofficer, som står närmast efter honom i turberäkning på aktiv stat.*

5:o. Personal å reservstat är *tjänstgöringsskyldig* i krig eller då värnpliktiga inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till utrönande av marinens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred:

vid flottan: regementsofficerare, kaptener i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 90 dagar under loppet av varje under tjänstetiden infallande period av två år, kaptener efter fyllda 43 år och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 60 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden, samt kaptener intill fyllda 37 år under högst 90 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod;

vid kustartilleriet: regementsofficerare, kompaniofficerare i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 45 dagar under loppet av varje under tjänstetiden infallande period av två år, kompaniofficerare efter fyllda 43 och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 45 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden samt kompaniofficerare intill fyllda 37 år högst 90 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod.

6:o. Följande *löner* tillkomma personal å reservstat:

kommendörkapten av 1. grad (överstelöjtnant)	3,600 kronor
» » 2. » (major)	3,150 »
kapten i högsta löneklassen (övergång efter fyllda 43 år) .	2,070 »
» i mellersta löneklassen (övergång efter fyllda 37 år)	1,620 »
kapten i lägsta löneklassen	1,170 »
underofficer i högre löneklassen (övergång efter fyllda 42 år)	990 »
» i lägre löneklassen	810 »

Vid övergång till reservstat tillerkänd lön bibehålles oförändrad under hela tjänstetiden å samma stat.

Avlöningstillägg utgå sålunda:

till kapten i lägsta löneklassen ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 37 års ålder och ytterligare ett å likaledes 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till kapten i mellersta löneklassen ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till underofficer i lägre löneklassen ett avlöningstillägg å 150 kronor vid uppnådd 42 års ålder.

Avlöningstillägg tillträdes vid början av kalenderåret näst efter det, varunder vederbörande uppnått den för erhållande av avlöningstillägget stadgade levnadsålder.

Avlöning under tjänstgöring utgöres av — förutom innehavande lön eller avlöningstillägg — dagavlöning m. m. och utgår med tillämpande av enahanda grunder, som gälla för personal å aktiv stat.

7:o. Personal å reservstat är skyldig *avgå* från reservstat dels på grund av otjänstbarhet efter samma grunder som personal på aktiv stat, dels efter uppnående av den ålder, som berättigar motsvarande personal på aktiv stat till avgång med fyllnadspension.

8:o. Personal å reservstat åtnjuter efter avgång från densamma vid uppnådd pensionsålder följande *pensioner* av statsmedel:

kommendörkapten av 1. grad (överstelöjtnant)	3,300 kronor
» » 2. » (major)	3,000 »
kapten i högsta löneklassen	2,000 »
» i mellersta löneklassen	1,400 »
» i lägsta löneklassen	1,000 »
underofficer i högre löneklassen	900 »
» i lägre löneklassen	700 »

I avgift för egen pensionering erlägger personal vid reservstaten tre procent av pensionen jämte fyllnadspensionen.

9:o. Personal å reservstat är skyldig att efter övergång till pensionsstat *tillhöra flottans eller kustartilleriets reserv* under samma tider som gälla för motsvarande personal å aktiv stat efter avgång med pension från densamma.

10:o. Personal å reservstat är tillsvidare skyldig att kvarstå såsom delägare i flottans gratiakassa med den *gratialvärd*, som vederbörande vid övergången till reservstat innehar, och på de villkor, som reglementet för denna kassa stadgar, och skall för sådan delägare utgå statsbidrag till samma belopp som närmast före övergången.

Uti sitt till statsrådsprotokollet avgivna yttrande har föredragande departementschefen förklarad, att han i huvudsak icke hade något att erinra emot ovannämnda allmänna grunder för reservstatsorganisationen, men tillika framhållit, att vissa jämkningar måhända kunde befinnas erforderliga eller lämpliga att vidtaga vid den slutliga avfattningen av blivande bestämmelser.

I olikhet med vad som föreslagits i fråga om arméns reservstater har departementschefen icke ansett det erforderligt att nu föreslå upprättande av reservstater vid *marinens civilmilitära kårer*.

Enligt uppgjorda beräkningar skulle kostnaderna för flottans reservstat uppgå för år 1916 till 5,271 kronor med successiv ökning till 26,883 kronor 60 öre år 1920 samt för kustartilleriets reservstat för år 1918 till 3,234 kronor 50 öre med successiv ökning till 24,217 kronor 52 öre år 1922.

Då upprättandet av reservstater ej vore avsett att börja förrän med år 1916, behövde icke något anslag för ändamålet äskas å 1915 års stat.

*Riksdagens
uttalande.*

Riksdagen, som anser, att upprättande av reservstater utgör en viktig länk bland åtgärderna för stärkandet av rikets försvar, finner därför en sådan anordning böra vidtagas jämväl vid marinen.

Då det föreliggande förslaget till reservstatsfrågans ordnande för marinen synes riksdagen i väsentliga avseenden äga ett avgjort företräde framför de tidigare framställda förslagen, synes detsamma i huvudsak böra läggas till grund för den ifrågasatta organisationen. I vissa avseenden torde dock jämkningar böra vidtagas.

Enligt de i punkt 1 angivna allmänna grunderna skulle två särskilda reservstater upprättas, den ena för flottan och den andra för kustartilleriet. Riksdagen håller emellertid före, att reservstaterna vid marinen böra, i likhet med vad som ifrågasatts beträffande arméns reservstater, sammanföras till en enhetlig organisation för marinen i dess helhet, riksdagen har därför beslutit, att *en för officerare och underofficerare gemensam reservstat upprättas vid marinen, med underavdelningar för flottan och kustartilleriet.*

Enligt de i punkt 2 angivna allmänna grunderna skulle upprättandet av reservstaten vid kustartilleriet icke vara avsett att taga sin början förr än år 1918. Riksdagen anser emellertid, att första upprättandet av reservstaten bör vid kustartilleriet taga sin början samtidigt med att detta tager sin början vid flottan, eller år 1916, och vid kustartilleriet jämväl vara fullbordat år 1920. Därigenom kunna fullt jämförbara erfarenheter för de båda underavdelningarna av marinens reservstat samtidigt vinnas.

Då det synes riksdagen lämpligt, att vid marinen liksom vid armén möjlighet beredes även för löjtnant att övergå till reservstaten, har riksdagen ansett sig böra införa härav föranledda tillägg till de i denna punkt samt i punkterna 3, 5, 6 och 8 innefattade allmänna bestämmelserna.

Enligt punkt 3 av de föreslagna allmänna grunderna skulle för *övergång till reservstat* fordras för underofficer 8 tjänstår såsom aktiv underofficer och 34 levnadsår. Emellertid anser riksdagen, att dessa bestämmelser böra bringas till överensstämmelse med de av riksdagen för armén föreslagna och att för övergång å reservstaten för underofficer således må fordras en levnadsålder av 32 år.

Den för kompaniofficerare och underofficerare vid kustartilleriets reservstat föreslagna *tjänstgöringsskyldigheten* har riksdagen ansett kunna något höjas, eller från resp. 45 och 90 dagar till resp. 50 och 100 dagar. Genom en sådan ökning av det huvudsakligen med hänsyn till repetitionsövningarnas längd föreslagna dagantalet kan tillfälle beredas personalen att före nämnda övningar sätta sig in uti de nyheter å det militära området, som tilläventyrs kunna hava blivit vidtagna, sedan densamma nästföregående gång fullgjorde tjänstgöring.

Riksdagen håller före, att de föreslagna *fasta lönerna*, vilka beräknats efter enahanda grunder som de i propositionen angående upprättande av reservstater för armén förordade, böra avrundas till jämna belopp.

Vad de föreslagna *pensionerna* angår, böra dessa, i likhet med vad riksdagen beslutit beträffande armén, nedsättas med 10 procent och avrundas till jämna belopp.

Vid lönernas och pensionernas avrundande har riksdagen ansett, att, då bland personalen inom kaptensgraden särskilt kaptener i lägsta löneklassen hava att emotse en relativt lång tjänstetid och således närmast hava intresse av en något förhöjd lön, lönerna för denna personal böra avrundas uppåt. Beträffande den högre personalen torde det för underlättande av reservstatens rekrytering därvid vara lämpligare att i stället höja pensionerna med ett, om ock obetydligt, belopp utöver 90 procent av vad i propositionen föreslagits.

Någon ytterligare reducering av de föreslagna pensionernas belopp genom deras bestämmande till vissa procent, exempelvis 80 procent, av lönebeloppen, har riksdagen icke ansett sig kunna ifrågasätta. Vid anställda beräkningar har det nämligen visat sig, att detta skulle bereda särskilt på reservstat övergående löntagare i högre tjänstegrader så dåliga villkor, att de med all sannolikhet skulle föredraga att kvarstanna i innehavande grad i aktiv tjänst framför att övergå till närmast högre grad å reservstaten. Till undvikande härav synas de olika pensionsbeloppen för personalen i de högre tjänstegraderna böra bestämmas ungefärligen till beloppet av närmast lägre pension.

Då genom en nedsättning med 10 procent av den för kommendörkapten av första graden (överstelöjtnant) föreslagna pensionen, denna skulle komma att avsevärt understiga pension för närmast lägre tjänstegrad på aktiv stat, eller 3,200 kronor, har riksdagen ansett sig böra vidtaga en nedsättning av pensionen i fråga allenast till nyss angivna belopp, medan åter lönen beräknats något lägre än vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

I de av riksdagen antagna till allmänna grunderna för reservstaterna hava bestämmelserna i punkt 6 om *avlöning under tjänstgöring* affattats i

enlighet med motsvarande bestämmelser i grunderna för reservstaterna vid armén.

På grund av vad sålunda anförts och då riksdagen i övrigt icke haft något att erinra mot de i propositionen förordade allmänna grunderna för reservstatsorganisationen, skulle dessa således bliva följande:

1:o. *En för marinens officerare och underofficerare gemensam reservstat upprättas med underavdelningar för flottan och kustartilleriet.*

2:o. *Reservstaternas första uppsättande sker under en period av fem år (1916—1920), vid vars slut reservstaterna böra omfatta följande antal beställningar: vid flottan 2 regementsofficers-, 8 kapten-(löjtnants-) och 4 underofficersbeställningar; vid kustartilleriet 1 regementsofficers-, 7 kapten-(löjtnants-) och 8 underofficersbeställningar.*

3:o. *För övergång till reservstat fordras, förutom full tjänstduglighet: för kaptener(löjtnanter) 10 tjänstår såsom aktiv officer och 32 levnadsår, för underofficerare 8 tjänstår såsom aktiv underofficer och 32 levnadsår samt för kommandörkaptener av 2. graden, majorer och kaptener vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.*

4:o. *Å reservstat sker befordran av löjtnant resp. underofficer av 2. graden till kapten resp. flaggunderofficer eller underofficer av 1. graden samtidigt med den officer resp. underofficer, som står närmast efter honom i turberäkning på aktiv stat.*

5:o. *Personal å reservstat är tjänstgöringsskyldig i krig eller då värnpliktiga inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till utrönande av marinens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred:*

vid flottan: regementsofficere, kaptener i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 90 dagar under loppet av varje under tjänstetiden infallande period av två år, kaptener efter fyllda 43 år och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 60 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden, samt kaptener(löjtnanter) intill fyllda 37 år under högst 90 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod;

vid kustartilleriet: regementsofficere i högst 45 dagar under loppet av varje under tjänstetiden infallande period av två år, kompaniofficere i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 50 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden, kompaniofficere efter fyllda 43 och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 50 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden samt kompaniofficere intill fyllda 37 år högst 100 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod.

6:o. Följande löner tillkomma personal å reservstat:

kommendörkapten av 1. grad (överstelöjtnant)	3,500	kronor
» » 2. » (major)	3,100	»
kapten i högsta löneklassen (övergång efter fyllda 43 år) .	2,100	»
» i mellersta » (övergång efter fyllda 37 år) .	1,650	»
» i lägsta » (löjtnant)	1,200	»
underofficer i högre löneklassen (övergång efter fyllda 42 år)	1,000	»
» i lägre »	800	»

Vid övergång till reservstat tillerkänd lön bibehålles oförändrad under hela tjänstetiden å samma stat.

Avlöningstillägg utgå sålunda:

till kapten i lägsta löneklassen (löjtnant) ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 37 års ålder och ytterligare ett å likaledes 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till kapten i mellersta löneklassen ett avlöningstillägg å 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder;

till underofficer i lägre löneklassen ett avlöningstillägg å 150 kronor vid uppnådd 42 års ålder.

Avlöningstillägg tillträdes vid början av kalenderåret näst efter det, varunder vederbörande uppnått den för erhållande av avlöningstillägget stadgade levnadsålder.

Avlöning under tjänstgöring, såsom dagavlöning, dagtraktamente och annan tillfällig avlöning, tillkommer personal å reservstat enligt för personalen å aktiv stat gällande föreskrifter ävensom *rese- och traktamentsersättning* för resor till och från tjänstgöringsort.

7:o. Personal å reservstat är skyldig *avgå* från reservstat dels på grund av otjänstbarhet efter samma grunder som personal på aktiv stat, dels efter uppnående av den ålder, som berättigar motsvarande personal på aktiv stat till avgång med fyllnadspension.

8:o. Personal å reservstat åtnjuter efter avgång från densamma vid uppnådd pensionsålder följande *pensioner* av statsmedel:

kommendörkapten av 1. grad (överstelöjtnant)	3,200	kronor
» » 2. » (major)	2,700	»
kapten i högsta löneklassen	1,800	»
» i mellersta »	1,300	»
» i lägsta » (löjtnant)	900	»
underofficer i högre löneklassen	850	»
» i lägre »	650	»

I avgift för egen pensionering erlägger personal vid reservstaten tre procent av pensionen jämte fyllnadspensionen.

9:o. Personal å reservstat är skyldig att efter övergång till pensionsstat tillhöra flottans eller kustartilleriets reserv under samma tider som gälla för motsvarande personal å aktiv stat efter avgång med pension från densamma.

10:o. Personal å reservstat är tillsvidare skyldig att kvarstå såsom delägare i flottans gratialkassa med den *gratialbrätt*, som vederbörande vid övergången till reservstat innehar, och på de villkor, som reglementet för denna kassa stadgar, och skall för sådan delägare utgå statsbidrag till samma belopp som närmast före övergången.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 246, godkänt upprättandet av reservstat vid marinen i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda av riksdagen angivna allmänna grunder.

X.

Ändring i pensioneringsgrunderna för marinens befäl och underbefäl.

I propositionen nr 247 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden den 10 juli 1914, föreslagit riksdagen att godkänna följande

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

Förslag

till

Kungörelse om vissa ändringar i och tillägg till de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m.

Häri genom förordnas, att i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m. punkterna 7 och 8 skola erhålla följande ändrade lydelse samt en ny punkt 7^{1/2} med nedanstående lydelse införas:

7.

Den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, är skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension till belopp, motsvarande det, som utgör underlag för beräkning av pension och fyllnadspension i den beställning han innehar.

7 1/2.

Löntagare, som uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, och som jämväl uppfyllt de villkor, vilka för erhållande av de samma tjänst åtföljande pensioner äro föreskrivna, är skyldig att från tjänsten avgå, Konungen eller, där viss ämbetsmyndighet äger att från tjänsten avskeda, den myndighet obetaget att låta med avskedet anstå, därest och så länge vederbörande prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock att anstånd, som sålunda medgivnas, icke må sammanlagt överstiga tre år, eller, vad beträffar officer av kaptens eller lägre grad eller underofficer, sex månader.

8.

Löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, är skyldig att från tjänsten avgå och kan därifrån, även utan egen ansökning, skiljas, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Vad sålunda förordnats skall träda i kraft den 1 januari 1916, men äger ej tillämpning på löntagare, vilken före denna kungörelses utfärdande erhållit fullmakt, konstitutorial eller förordnande å tjänsten utan föreskrift därom, att han skulle vara skyldig underkasta sig de förändringar i pensionsbestämmelser, som bleve i laga ordning fastställda.

*Riksdagens
uttalande.*

Riksdagen anser sig till en början böra erinra, hurusom, efter det Eders Kungl. Maj:t och riksdagen år 1876 antagit förevarande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m., 1901 års riksdag medgivit, att dessa pensioneringsgrunder finge tillämpas även vid kustartilleriet.

Punkt 7.

Enligt den nuvarande lydelsen av punkten 7 är den, vilken i och för tjänsten ådragit sig skada eller obotlig sjukdom, som gör honom till vidare tjänstgöring oförmögen, *berättigad* att avgå med pension jämte fyllnadspension, om än villkoren för pensionens och fyllnadspensionens åtnjutande eljest icke äro uppfyllda.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit en sådan ändring av ifrågasvarande punkt, att den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, skall vara *skyldig* att avgå från tjänsten, med rätt att åtnjuta pension till belopp, motsvarande det, som utgör underlag för beräkning av pension och fyllnadspension i den beställning han innehar.

Mot förevarande ändringsförslag har riksdagen icke något att erinra.

Föreskrifter angående s. k. respittid, eller rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst, officer av kaptens eller lägre grad eller underofficer under en tid av sex månader samt officer av högre grad än kaptens under en tid av tre år, finnas för närvarande icke i förevarande pensioneringsgrunder, utan hava dylika föreskrifter av Eders Kungl. Maj:t meddelats i vederbörliga reglementen, vad flottan beträffar, i reglemente för marinen, del I § 163: 1, av följande lydelse:

»Har officer, underofficer eller den, som tillhör marinläkarkåren, sedan han uppnått den levnadsålder, vilken berättigar honom till full pension och fyllnadspension efter den tjänstegrad, i vilken han åtnjuter lön på stat, förblivit kvar i tjänst, officer av kommendörkaptens eller högre grad eller den, som tillhör marinläkarkåren, tre år samt officer av kaptens eller lägre grad eller underofficer sex månader efter nämnda ålder, varder, därest han jämväl uppfyllt de villkor, som för erhållande av sådan pension eljest äro föreskrivna, avsked från flottan med rätt till pension och fyllnadspension honom meddelat, såvida icke Konungen med avseende å tjänstens fördel finner honom böra i densamma kvarstå.»

Vad kustartilleriet angår återfinnas motsvarande föreskrifter i reglemente för marinen, del III § 74.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit införande i pensioneringsgrunderna av bestämmelser, innefattade i en till grunderna fogad punkt 7^{1/2}, varigenom rätten till s. k. respittid skulle upphöra. I och med pensionsålderns uppnående skulle nämligen löntagare vara skyldig att avgå från tjänsten. Från denna regel skulle dock kunna medgivas undantag i så måtto, att med avskedet skulle kunna få anstå, därest och så länge löntagaren prövades kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna. Anstånd, som sålunda medgaves, skulle dock icke få sammanlagt överstiga tre år eller, vad beträffar officer av kaptens eller lägre grad eller underofficer, sex månader.

Borttagande av den s. k. respittiden finner riksdagen vara ur principiell synpunkt riktigt. Det torde nämligen vara uppenbart, att, se-

dan en löntagare uppnått den för pensions erhållande stadgade levnadsålder, hans kvarstående i tjänsten icke bör göras beroende av, huruvida han finner ett sådant kvarstående vara med egen fördel förenligt eller icke. Härvid bör uteslutande det allmännas intresse vara bestämmande.

Ur sist angivna synpunkt synes emellertid en jämkning uti den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen vara av behovet påkallad. Sålunda torde ett kvarstående i tjänsten endast böra medgivas i sådana fall, där det betingas av särskilda förhandenvarande omständigheter. Med hänsyn till den stora betydelsen därav, att marinen äger ett fullt krigsdugligt befäl, i stånd att uthärda alla de med ett krig förenade ansträngningarna, synes ett kvarstående i tjänst efter uppnådd pensionsålder jämväl böra göras beroende av att vederbörande är till krigstjänst duglig. Ett frångående av denna fordran bör endast äga rum i fråga om sådana befattningar, för vilkas bestridande på ett tillfredsställande sätt krigsduglighet i detta ords egentliga bemärkelse icke kan sägas vara erforderlig. Av nu angivna skäl har riksdagen funnit sig böra vidtaga sådan ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, att anstånd med avsked skall kunna medgivas endast, »då särskilda omständigheter därtill föranleda och därest vederbörande är till krigstjänst duglig eller i övrigt prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna». Anstånd med avsked bör i varje fall begränsas till viss angiven tid.

Punkt 8.

Enligt den nuvarande lydelsen av punkt 8 kan löntagare, som i minst tre år lidit av lamhet, blindhet eller vansinne, utan att anledning förefinnes, att han kan återvinna tjänstbarhet, utan egen ansökan skiljas från tjänsten mot åtnjutande av pension från allmänna indragningsstaten, till belopp motsvarande pension jämte fyllnadspension.

I anslutning till vad av myndigheter och olika kommitterade tid efter annan uttalats, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande punkt avfattas mera i överensstämmelse med vad som är stadgat i fråga om civila tjänstehavare. Sålunda skulle löntagare, som icke uppnått pensionsåldern, men under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit urståndsatt att tjänstgöra och för framtiden funnes därtill oförmögen, vara skyldig att avgå från tjänsten mot åtnjutande av pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

De föreslagna bestämmelserna avvika emellertid i vissa avseenden från vad som gäller för civila tjänstehavare. Sålunda är den tid, varunder sjukdomen skall hava varat, bestämd till tre i stället för fem år. Vidare uppställs icke någon fordran på viss tids föregående tjänstgöring för att vid avgången komma i åtnjutande av pension. Slutligen skulle denna utgå med

fullt belopp, medan civil tjänstehavare i motsvarande fall endast äger uppbära avkortad pension.

Med anledning av nu angivna avvikelser från de för civila tjänstehavare gällande pensioneringsgrunderna har inom riksdagen tvekan yppats, huruvida de i förevarande punkt föreslagna bestämmelserna äro av beskaffenhet att böra godkännas. Men då avvikelserna i viss mån kunna sägas vara betingade av särskilda militära förhållanden, har riksdagen, med hänsyn jämväl till angelägenheten av att kunna från marinen avskilja otjänstbara element, funnit sig böra antaga Eders Kungl. Maj:ts förslag.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, som icke kunnat oförändrad bifalla Eders Kungl Maj:ts förevarande proposition nr 247, i anledning av samma proposition, för sin del godkänt följande

Förslag

till

Kungörelse om vissa ändringar i och tillägg till de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m.

Härigenom förordnas, att i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m. punkterna 7 och 8 skola erhålla följande ändrade lydelse samt en ny punkt 7^{1/2} med nedanstående lydelse införas:

7.

Den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada genom sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring, är skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension till belopp, motsvarande det, som utgör underlag för beräkning av pension och fyllnadspension i den beställning han innehar.

7¹/₂.

Löntagare, som uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, och som jämväl uppfyllt de villkor, vilka för erhållande av de samma tjänst åtföljande pensioner äro föreskrivna, är skyldig att från tjänsten avgå, Konungen eller, där viss ämbetsmyndighet äger att från tjänsten avskeda, den myndighet obetaget att, då särskilda omständigheter därtill föranleda och därest vederbörande är till krigstjänst duglig eller i övrigt prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, låta med avskedet under viss vid tillståndets meddelande angiven tid anstå, dock att anstånd, som sålunda medgivnas, icke må sammanlagt överstiga tre år, eller, vad beträffar officer av kaptens eller lägre grad eller underofficer, sex månader.

8.

Löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, är skyldig att från tjänsten avgå och kan därifrån, även utan egen ansökning, skiljas, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Vad sålunda förordnats skall träda i kraft den 1 januari 1916, men äger ej tillämpning på löntagare, vilken före denna kungörelses utfärdande erhållit fullmakt, konstitutorial eller förordnande å tjänsten utan föreskrift därom, att han skulle vara skyldig underkasta sig de förändringar i pensionsbestämmelser, som bleve i laga ordning fastställda.

XI.

Värns-katten.

I propositionen nr 85 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av ett vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 18 maj 1914, föreslagit riksdagen att antaga följande

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

Förslag

till

förordning om värnskatt.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För bestridande av särskilda engångskostnader, som föranledas av ny värnpliktslag och eljest erfordras för avhjälpande av brister i rikets försvarsväsen, skall till staten erläggas en tillfällig skatt, benämnd värnskatt, som på grund av taxering enligt bestämmelserna i denna förordning för en gång utgår av inkomst och förmögenhet.

2 §.

En var, som år 1914 bort annorledes än på grund av efterbeskattning taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, är med de undantag, som här nedan stadgas, jämväl skyldig erlägga värnskatt.

Med skattskyldigs inkomst och förmögenhet avses i denna förordning det inkomstbelopp och det förmögenhetsbelopp, därför han bort år 1914 taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Vid taxering till värnskatt skola dock, där ej i visst fall särskilda skäl föranleda till avvikelse från den vid taxeringen år 1914 till inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen, inkomst och förmögenhet upptagas till enahanda belopp som vid sistnämnda taxering.

3 §.

För annan än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag inträder skyldighet att erlägga värnskatt:

- a) då inkomsten utgör minst 5,000 kronor eller
- b) då förmögenheten uppgår till minst 30,000 kronor eller
- c) då vid sammanläggning av inkomst och förmögenhet enligt bestämmelserna i 4 § bildas ett taxerat belopp av minst 5,000 kronor.

Förmögenhet, som understiger 10,000 kronor, är dock i varje fall fri från värnskatt. Likaledes är för skattskyldig, som i denna paragraf avses, inkomst, vilken icke uppgår till 2,600 kronor, i varje fall från sådan skatt undantagen.

Om äkta makar bort var för sig taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, inträder för vardera maken skattskyldighet för värnskatt, då båda makarnas sammanräknade inkomst eller förmögenhet uppgått till så högt belopp, att, därest endera maken skolat för samma inkomst eller förmögenhet taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, skattskyldighet enligt bestämmelserna i denna paragraf förelegat.

4 §.

1 mom. Vid taxering till värnskatt skall fastställas ett *till värnskatt taxerat belopp*.

2 mom. För annan skattskyldig än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag ingår i det taxerade beloppet förmögenheten med en tiondedel av sitt belopp och inkomst, som utgör minst 5,000 kronor, med hela sitt belopp. Där för skattskyldig, varom nu är fråga, inkomsten understiger 5,000 kronor, skall i det taxerade beloppet ingå följande belopp av inkomsten, nämligen:

av inkomst, som uppgår till	2,600	kr.	men ej till	2,700	kr.	200	kr.
»	»	»	»	2,700	»	»	»
»	»	»	»	2,800	»	»	»
»	»	»	»	2,900	»	»	»
»	»	»	»	3,000	»	»	»
»	»	»	»	3,100	»	»	»
»	»	»	»	3,100	»	»	»

av inkomst, som uppgår till	3,200	kr. men ej till	3,300	kr. 1,400	kr.
» » » » »	3,300	» » » » »	3,400	» 1,600	»
» » » » »	3,400	» » » » »	3,500	» 1,800	»
» » » » »	3,500	» » » » »	3,600	» 2,000	»
» » » » »	3,600	» » » » »	3,700	» 2,200	»
» » » » »	3,700	» » » » »	3,800	» 2,400	»
» » » » »	3,800	» » » » »	3,900	» 2,600	»
» » » » »	3,900	» » » » »	4,000	» 2,800	»
» » » » »	4,000	» » » » »	4,100	» 3,000	»
» » » » »	4,100	» » » » »	4,200	» 3,200	»
» » » » »	4,200	» » » » »	4,300	» 3,400	»
» » » » »	4,300	» » » » »	4,400	» 3,600	»
» » » » »	4,400	» » » » »	4,500	» 3,800	»
» » » » »	4,500	» » » » »	4,600	» 4,000	»
» » » » »	4,600	» » » » »	4,700	» 4,200	»
» » » » »	4,700	» » » » »	4,800	» 4,400	»
» » » » »	4,800	» » » » »	4,900	» 4,600	»
» » » » »	4,900	» » » » »	5,000	» 4,800	»

3 mom. Är fråga om äkta makar, vilka skola var för sig taxeras till värnskatt, skall inkomst, som enligt 2 mom. bör tagas i beräkning vid taxeringen, vara makarnas sammanlagda inkomst. Understiger den sammanlagda inkomsten 5,000 kronor, skall det belopp, varmed samma inkomst bör vid taxeringen upptagas, för beräkning av vardera makens taxerade belopp fördelas å makarna efter storleken av varderas inkomst.

4 mom. Det belopp, som med tillämpning av dessa grunder slutligen uppkommer, avrundas, där det ej uppgår till fullt hundratal kronor, till närmast lägre fulla hundratal kronor och utgör, sålunda avjämnat, i fall, varom nu är fråga, det till värnskatt taxerade beloppet.

5 §.

För skattskyldig, som i 3 § sägs, utgår värnskatt med en krona för varje fullt hundratal kronor av ett belopp, som beräknas efter följande grunder:

Om det taxerade beloppet icke överstiger 5,000 kronor, ökas det samma med 50 procent.

Om det taxerade beloppet överstiger 5,000 kronor, ökas

den del av det taxerade beloppet, som icke överstiger 5,000 kronor,
med 50 procent

»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	5,000	kronor	men	icke	8,000	kronor,	med	150	procent
	8,000	»	»	»	12,000	»	»	200	»
	12,000	»	»	»	14,000	»	»	250	»
	14,000	»	»	»	17,000	»	»	300	»
	17,000	»	»	»	20,000	»	»	350	»
	20,000	»	»	»	25,000	»	»	400	»
	25,000	»	»	»	30,000	»	»	500	»
	30,000	»	»	»	40,000	»	»	600	»
	40,000	»	»	»	50,000	»	»	700	»
	50,000	»	»	»	70,000	»	»	800	»
	70,000	»	»	»	100,000	»	»	900	»
	100,000	»	»	»	150,000	»	»	1,000	»
	150,000	»	»	»	250,000	»	»	1,150	»
	250,000							1,250	»

dock att det beräknade belopp, varefter skatten skall utgå, icke må i något fall överstiga tolv gånger det taxerade beloppet.

6 §.

Skattskyldig, vilken bort vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt år 1914 erhålla nedsättning enligt 19 § 2 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt i det till sådan skatt taxerade beloppet, äger åtnjuta nedsättning i värnsskattens belopp med en tiondedel därav för varje barn, för vilket nedsättning vid nämnda taxering skolat medgivas.

7 §.

För inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag inträder skyldighet att erlägga värnsskatt, då inkomsten överstiger fem procent av bolagets kapital, så beräknat som i 20 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt sägs.

Inkomst, som i enlighet härmed taxeras till värnsskatt, upptages för taxeringen i jämna hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal, bortfaller. Sålunda upptaget belopp utgör i förevarande fall till värnsskatt taxerat belopp.

8 §.

Inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag har att, för varje fullt hundratal av det taxerade beloppet, erlägga värnskatt med följande belopp, nämligen:

när den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet:				värnskatt pr 100 kr.
överstiger	5	men ej	5 $\frac{1}{3}$ procent	0.30
»	5 $\frac{1}{3}$	»	5 $\frac{2}{3}$	0.60
»	5 $\frac{2}{3}$	»	6	0.90
»	6	»	6 $\frac{1}{3}$	1.20
»	6 $\frac{1}{3}$	»	6 $\frac{2}{3}$	1.50
»	6 $\frac{2}{3}$	»	7	1.80
»	7	»	7 $\frac{1}{3}$	2.10
»	7 $\frac{1}{3}$	»	7 $\frac{2}{3}$	2.40
»	7 $\frac{2}{3}$	»	8	2.70
»	8	»	8 $\frac{1}{3}$	3.—
»	8 $\frac{1}{3}$	»	8 $\frac{2}{3}$	3.30
»	8 $\frac{2}{3}$	»	9	3.60
»	9	»	9 $\frac{1}{3}$	3.90
»	9 $\frac{1}{3}$	»	9 $\frac{2}{3}$	4.20
»	9 $\frac{2}{3}$	»	10	4.50
»	10	»	10 $\frac{1}{3}$	4.80
»	10 $\frac{1}{3}$	»	10 $\frac{2}{3}$	5.10
»	10 $\frac{2}{3}$	»	11	5.40
»	11	»	11 $\frac{1}{3}$	5.70
»	11 $\frac{1}{3}$	»	11 $\frac{2}{3}$	6.—
»	11 $\frac{2}{3}$	»	12	6.30
»	12	»	12 $\frac{1}{2}$	6.60
»	12 $\frac{1}{2}$	»	13	6.90
»	13	»	13 $\frac{1}{2}$	7.20
»	13 $\frac{1}{2}$	»	14	7.50
»	14	»	14 $\frac{1}{2}$	7.80
»	14 $\frac{1}{2}$	»	15	8.10
»	15	»	15 $\frac{1}{2}$	8.40
»	15 $\frac{1}{2}$	»	16	8.70
»	16	»	16 $\frac{1}{2}$	9.—
»	16 $\frac{1}{2}$	»	17	9.30
»	17	»	17 $\frac{1}{2}$	9.60
»	17 $\frac{1}{2}$	»	18	9.90
»	18	»	18 $\frac{1}{2}$	10.20
»	18 $\frac{1}{2}$	»	19	10.50
»	19	»	19 $\frac{1}{2}$	10.80
»	19 $\frac{1}{2}$	»	20	11.10

när den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet:				värnskatt pr 100 kr.
överstiger 20	men ej 21	procent		11.40
» 21	» » 22	»		11.70
» 22	» » 23	»		12.—
» 23	» » 24	»		12.30
» 24	» » 25	»		12.60
» 25	» » 26	»		12.75
» 26	» » 27	»		12.90
» 27	» » 28	»		13.05
» 28	» » 29	»		13.20
» 29	» » 30	»		13.35
» 30	» » 32	»		13.50
» 32	» » 34	»		13.65
» 34	» » 36	»		13.80
» 36	» » 38	»		13.95
» 38	» » 40	»		14.10
» 40	» » 45	»		14.25
» 45	» » 50	»		14.40
» 50	» » 55	»		14.55
» 55	» » 60	»		14.70
» 60	» » 65	»		14.85
» 65	» » 75	»		15.—
» 75	» » 85	»		15.15
» 85	» » 90	»		15.30
» 90	» » 95	»		15.45
» 95	» » 100	»		15.60
» 100		»		15.75

9 §.

Värnskatten förfaller till betalning under år 1915. Skattskyldig äger dock i så måtto åtnjuta anstånd med värnskattens erläggande, att en tredjedel av värnskatten inbetalas under år 1915 samt att återstående två tredjedelar av skatten erläggas antingen i sin helhet under år 1916 eller ock med ena hälften under sistnämnda år och med andra hälften under år 1917.

Skattskyldig, som i behörig tid och ordning år 1915 erlägger honom påförd värnskatt i dess helhet, äger åtnjuta avdrag med fem procent av värnskattens belopp.

Om debitering, uppbörd och redovisning av värnskatt förordnar Konungen.

10 §.

Till ledning vid uträknandet av värnskatt utfärdar Konungen särskild tabell.

11 §.

Skattskyldig taxeras till värnskatt å den ort, där han år 1914 skolat taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt.

12 §.

Bestämmelserna i 24 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt skola ock äga tillämpning i fråga om värnskatt.

13 §.

Hava makar blivit särskilt taxerade till värnskatt, skall skatt ändock beräknas efter de för dem båda taxerade beloppen sammanräknade och påföras makarna efter storleken av varderas taxerade belopp.

14 §.

Taxering till värnskatt verkställs av en särskild nämnd, kallad värnskattenämnd.

Sådan nämnd utses för varje län och för Stockholms stad av Konungens befallningshavande och skall bestå av minst fyra högst åtta ledamöter. Konungens befallningshavande utser jämväl suppleanter till antal, motsvarande minst hälften av antalet ordinarie ledamöter i värnskattenämnden. Såväl ordinarie ledamöter som suppleanter utses för län bland ledamöterna eller suppleanterna i länets prövningsnämnd och för Stockholms stad bland ledamöterna eller suppleanterna i stadens prövningsnämnd.

Värnskattenämnden sammanträder för län i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tid, som utsättes av Konungens befallningshavande och bestämmes sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade inom 1914 års utgång. Om tid och ställe för nämndens sammanträde utfärdar Konungens befallningshavande allmän kungörelse samt underrättar i god tid dem, som blivit utsedda till ledamöter i nämnden.

Möter för ledamot i värnskattenämnd hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen ingivas till Konungens befallningshavande, som därefter inkallar vederbörande suppleant.

Den, som blivit utsedd till ledamot i värnskattenämnd eller inkallad i stället för ordinarie ledamot, men utan vederbörligen anmält laga förfall icke infinner sig vid nämndens sammankomst, skall böta tjugufem kronor.

15 §.

En var, som år 1914 i behörig tid och ordning avgivit deklaration, men vars deklaration icke blivit följd vid hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, äger att hos värnskattenämnden göra skriftlig framställning om ny uppskattning av inkomsten och förmögenheten. Sådan framställning skall, vid påföljd att eljest icke upptagas till behandling, ingivas till Konungens befallningshavande senast före kl. 12 på trettionde dagen före värnskattenämndens sammanträde. Härom skola de skattskyldiga erinras i den kungörelse, som i 14 § sägs.

16 §.

De av värnskattenämnden beslutade taxeringarna antecknas i särskild längd, benämnd värnskattelängd, vartill formulär fastställs av Konungen. I längden upptagas den skattskyldiges namn, taxerat belopp, det belopp, efter vilket skatt utgår, skatteprocent i förekommande fall och antalet barn, därför nedsättning äger rum. Längden underskrives av värnskatte-nämndens ordförande och minst två ledamöter.

Där vid taxering jämväl förmögenhet legat till grund för taxeringen, skall å skattskyldigs deklaration angivas särskilt den inkomst och särskilt den förmögenhetsdel, som ingår i det taxerade beloppet. Har skattskyldig icke avlämnat deklaration, skall berörda anteckning verkställas i värnskatte-längdens anteckningskolumn.

Vid nämndens sammanträde föres protokoll angående de ärenden, där sådant erfordras; bärande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter.

Anteckningarna i värnskattelängden och å deklarationerna verkställas samt protokollet föres av den eller de personer, som Konungens befallningshavande därtill förordnat.

17 §.

Konungens befallningshavande åligger att vid värnskattenämndens sammanträde framlägga fullständigt förslag till taxeringarna för värnskatt ävensom att tillhandahålla nämnden de deklarationer, taxeringslängder och övriga handlingar, som för taxeringarnas verkställande må erfordras.

18 §.

Inom femton dagar efter värnskattenämndens sista sammankomst skola, utom vad Stockholms stad angår, värnskattelängderna översändas till vederbörande häradskrivare eller magistrat.

Efter emottagandet av värnskattelängden åligger det häradskrivaren och i stad med magistrat vederbörande tjänsteman att ofördröjligen uträkna och i längden införa de skattebelopp, som på grund av värnskattenämndens beslut skola påföras. Värnskattelängden skall därefter före utgången av år 1915 till Konungens befallningshavande återställas för att biläggas kronoräkenskaperna för nämnda år.

Avskrift av den till häradskrivaren överlämnade värnskattelängden, i vad den angår varje särskild kommun, skall av honom före den 1 mars 1915 vid bot av tre kronor för varje överskjutande dag tillställas vederbörande kommunalstämmas eller stadsstyrelses ordförande, vilken det åligger att under viss bestämd och vederbörligen kungjord tid, som ej må understiga 14 dagar, på lämpligt och därvid även tillkännagivet ställe hålla avskriften de skattskyldiga tillhanda. Avskriften bör senast den 1 maj 1915 av ordföranden återställas till häradskrivaren att av honom förvaras.

I stad med magistrat, utom Stockholm, skall genom magistratens försorg avskrift av värnskattelängden för varje särskilt taxeringsdistrikt i samma ordning hållas de skattskyldiga tillhanda, varefter avskriften hos magistraten eller vederbörande tjänsteman förvaras.

19 §.

1 mom. Över värnskattenämnds beslut må besvär anföras av kronans ombud och vederbörande skattskyldig.

Besvären skola, ställda till kamarrätten, ingivas till Konungens befallningshavande i det län, där taxeringen skett, senast den 30 april 1915 före klockan tolv på dagen, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning.

2 mom. Sedan vid inkomna besvär blivit fogade såväl utdrag av värnskattelängd och 1914 års taxeringslängd som värnskattenämndens protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, samt därefter förklaring över besvären infordrats från vederbörande, insänder Konungens befallningshavande skyndsamt till kamarrätten samtliga handlingarna med de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla.

3 mom. Så snart ovan stadgade besvärstid gått till ända, översänder Konungens befallningshavande till kammarrätten förteckning å anförda besvär.

20 §.

Den, som taxerats till värnskatt å ort, där han icke är skattskyldig för sådan skatt, äge att häröver anförda besvär hos kammarrätten. Besvären skola, vid påföljd att eljest icke varda upptagna till prövning, inom natt och år, efter det att värnskatt första gången vederbörande avfordrats, ingivas till Konungens befallningshavande i det län, inom vilket taxeringen skett, varefter med ärendet förfares i enahanda ordning, som i 19 § 2 mom. stadgas.

21 §.

Därest efter anförda besvär över prövningsnämnds eller kammarrättens beslut taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1914 ändras eller sådan taxering varder någon åsatt, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxeringen till värnskatt eller åsättas den taxering till sådan skatt, som därav kan föranledas.

Det åligger Konungens befallningshavande att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1914 i erforderliga fall foga utdrag av värnskattelängden och värnskattenämndens protokoll eller, därest nämnden vid tiden för besvärens insändande ännu icke sammanträtt och avslutat sitt arbete, så fort ske kan till kammarrätten överlämna berörda utdrag.

22 §.

Bestämmelserna i 23 § 1 och 3 mom., 43 §, 44 § 1 stycket, 48 §, 51 §, 52 §, 56 §, 57 §, 58 §, 59 §, 60 § och 61 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande värnskattenämnden och förfarandet vid taxering till värnskatt.

23 §.

Om någon på grund av efterbeskattning påföres särskild inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1914, samt han genom det förfarande, vilket

föranlett efterbeskattningen, kommit att alldeles icke eller till för ringa belopp taxeras till värnskatt, skall särskild värnskatt påföras honom till belopp, som genom berörda förfarande undandragits. Har den skattskyldige avlidit, gäller i fråga om särskild värnskatt, varom ovan sägs, vad i 22 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt för sådant fall stadgats beträffande sistnämnda skatt.

På grund av efterbeskattning påförd värnskatt förfaller i sin helhet till betalning samtidigt med den på grund av efterbeskattningen påförda inkomst- och förmögenhetsskatten. Vid erläggandet av sådan värnskatt äger avdrag, som i 9 § sägs, icke rum.

Efterbeskattning till värnskatt sker i sammanhang med efterbeskattningen till inkomst- och förmögenhetsskatt; och gäller i fråga om klagan över efterbeskattning till värnskatt vad som stadgats rörande överklagande av taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Om efterbeskattning till värnskatt göres anteckning i särskild värnskattelängd, vilken bilägges vederbörande inkomstlängd.

24 §.

Därest för skattskyldig, som i 3 § sägs, skulle på grund av försämrad ekonomisk ställning finnas möta synnerligen stor svårighet att erlagga värnskatt, äger den prövningsnämnd, som har att besluta i fråga om hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt för något av åren 1915, 1916 och 1917, att, på därom av den skattskyldige gjord skriftlig framställning och efter kronoombudets skriftligen avgivna yttrande, helt eller delvis eftergiva den tredjedel av värnskatten, som eljest skolat ovillkorligen erläggas under det år, prövningsnämnden sammanträder. Framställning, som här avses, skall ingivas till Konungens befallningshavande senast före klockan tolv på dagen i länen den 15 juli och i Stockholm den 31 augusti eller, om då är helgdag, nästföljande dag; och böra de skattskyldiga härom erinras genom den kungörelse, som omförmäles i 42 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Besvär över prövningsnämnds beslut i fråga om eftergivande av värnskatt må föras i den för överklagande av prövningsnämnds beslut rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade ordning.

Där värnskatt eftergivits, skall utdrag av prövningsnämndens protokoll i ärendet genom protokollsförändens försorg tillställas vederbörande upp-
bördsmyndighet.

25 §.

Till ersättande av kostnaderna för det förberedande arbete för taxering till värnskatt, som enligt 17 § skall genom Konungens befallningshavandes föranstaltande utföras, samt övriga av taxeringsarbetet för-
anledda kostnader har värnskattenämnden att efter förslag av Konungens befallningshavande använda erforderliga medel.

Å värnskattenämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd äga åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning såsom för ledamot i prövningsnämnd är stadgat.

Häradsskrivare och vederbörande tjänstemän i stad äga att för de avskrifter av värnskattelängderna, som det enligt 18 § åligger dem att avlämna, undfå ersättning med femtio öre arket.

Här omförmälda ersättningar, vilka skola bestridas med inflytande värnskattemedel, utbetalas av Konungens befallningshavande efter granskning av därå ingivna rekvisitioner.

26 §.

1 mom. Sammandrag av värnskattelängderna, upprättade i överensstämmelse med fastställt formulär, skola före den 1 juli 1915 av vederbörande häradsskrivare och magistrat, utom i Stockholm, insändas till Konungens befallningshavande.

2 mom. På grund av dessa sammandrag och sedan de vid deras granskning anmärkta förhållanden blivit förklarade eller rättade, bör i varje län av landskontoret uppgöras särskilt sammandrag över länets hela påförda värnskatt; och skall i Stockholm sådant sammandrag upprättas av därvarande uppbördsverk. De av landskontoren och Stockholms stads uppbördsverk upprättade sammandragen, därtill tryckta blanketter genom statskontorets försorg tillhandahållas vederbörande tjänstemän, skola av Konungens befallningshavande till statskontoret insändas före den 1 september 1915.

3 mom. Så snart de till statskontoret inkomna sammandragen hunnit därstädes granskas, bör ett generalsammandrag för hela riket inom statskontoret upprättas samt genom detta verks försorg utgivas från trycket och utdelas med allmänna tidningarna.

Denna förordning träder i kraft å tid, som av Konungen bestämmes, sedan den nya värnpliktslagen utfärdats.

Uti den till riksdagen sedermera avlåtna propositionen nr 275 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av protokollet över finansärenden för den 25 augusti 1914, med återtagande av det uti förutnämnda proposition nr 85 framlagda förslaget till förordning om värnskatt, i vad det avser 9 och 24 §§ i berörda förordning, föreslagit riksdagen besluta, att nämnda paragrafer skola erhålla följande lydelse:

9 §.

1 mom. Värnskatten förfaller till betalning under år 1915. Skattskyldig äger dock i så måtto åtnjuta anstånd med värnskattens erläggande, att en tredjedel av värnskatten inbetalas under vart och ett av åren 1915, 1916 och 1917.

2 mom. Därest de ekonomiska förhållandena inom riket därtill föranleda, må Konungen, utan hinder av bestämmelserna i 1 mom., medgiva annan tid och ordning för värnskattens erläggande, dock under iakttagande, att hela värnskatten erlägges före slutet av år 1918.

3 mom. Oberoende därav, att skattskyldig är berättigad till anstånd med värnskattens erläggande, äger skattskyldig vid uppbordestämman år 1915 betala hela värnskattebeloppet och vid senare uppbordestämman hela den då oguldna delen av samma belopp.

4 mom. Skattskyldig, som i behörig tid och ordning år 1915 erlägger honom påförd värnskatt i dess helhet, äger åtnjuta avdrag med fem procent av värnskattens belopp.

5 mom. Om debitering, uppörd och redovisning av värnskatt förordnar Konungen.

24 §.

1 mom. Därest för skattskyldig, som i 3 § sägs, skulle på grund av försämrad ekonomisk ställning finnas möta synnerligen stor svårighet att erlägga värnskatt, äger den prövningsnämnd, som har att besluta i fråga om hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, att, på därom av den skattskyldige gjord skriftlig framställning och efter kronoombudets skriftligen avgivna yttrande, helt eller delvis eftergiva den del av värnskatten, som eljest enligt fastställd uppbordestämman skolat ovillkorligen erläggas under det år, prövningsnämnden sammanträder. Framställning, som här avses, skall ingivas till Konungens befallningshavande senast före klockan tolv på dagen i länen den 15 juli och i Stockholm den 31 augusti eller, om då är helgdag, nästföljande dag; och bära de skattskyldige härom

erinras genom den kungörelse, som omförmäles i 42 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

2 mom. Därest för skattskyldig anstånd med skattens erläggande, utöver vad enligt 9 § kan gälla, prövas högst nödigt, må prövningsnämnd medgiva sådant anstånd i enahanda ordning, som i 1 mom. är föreskrivet i fråga om eftergivande av skatt, dock att sådant uppskov ej må vara längre än att hela skattebeloppet skall vara erlagt senast före utgången av år 1920. Prövningsnämnd må, där den så finner lämpligt, i dylikt fall fordra ställande av säkerhet för den del av skatten, i avseende på vilken anstånd medgives. Angående framställning om anstånd ävensom kungörelse härom gäller vad i 1 mom. sägs beträffande eftergivande av skatt.

3 mom. Besvär över prövningsnämnds beslut i fråga om eftergivande av värnskatt, så ock i fråga om anstånd med densammas erläggande, må föras i den för överklagande av prövningsnämnds beslut rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade ordning.

4 mom. Där värnskatt eftergivits eller anstånd på sätt i 2 mom. sägs beviljats, skall utdrag av prövningsnämndens protokoll i ärendet genom protokollsförändens försorg tillställas vederbörande uppbördsmyndighet.

Uti propositionen nr 85 har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

förordning angående statsverkets värnskattefond.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Statsverkets inkomster av värnskatten skola, i den mån de icke anvisas å stat för år 1915, avsättas till en särskild fond, benämnd värnskattefonden, för att användas till det i 1 § av förordningen om värnskatt avsedda ändamål.

2 §.

Fonden göres räntebärande och förvaltas av statskontoret i enlighet med de närmare föreskrifter, Konungen meddelar.

3 §.

Fondens avkastning skall, efter avdrag av förvaltningskostnaderna, läggas till kapitalet.

4 §.

Om sättet för fondens användning besluta Konungen och riksdagen gemensamt.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande propositioner har riksdagen till behandling förehaft åtskilliga inom riksdagens kamrar i ämnet väckta motioner.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t anser riksdagen, att de för ordnandet av landets försvarsväsende erforderliga engångskostnaderna böra uttagas genom en på de större förmögenheterna och de större inkomsterna lagd extra ordinär progressiv värnsskatt.

*Riksdagens
uttalande.*

De försvarets engångskostnader, för vilkas täckande värnsskatten är avsedd att bereda tillgång, hava av Eders Kungl. Maj:t beräknats till omkring 75,000,000 kronor, därav för lantförsvarets del i runt tal 50,800,000 kronor och för sjöförsvarets i runt tal högst 24,200,000 kronor. I enlighet härmed har värnsskatten lagts så, att densamma beräknats komma att inbringa ett nettobelopp av i runt tal 75,000,000 kronor.

Såsom redan förut anförts, har riksdagen funnit sig böra vidtaga en höjning av sjöförsvarets engångskostnader med i runt tal 275,000 kronor. Med hänsyn till den osäkerhet, som i varje fall måste komma att vidlåda beräkningen av det verkliga beloppet, vartill en skatt av ifrågavarande storlek och beskaffenhet kan komma att uppgå, har riksdagen emellertid icke ansett denna ökning vara av beskaffenhet att böra föranleda någon förändring av de utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna för värnsskattens utgörande. Av samma skäl har riksdagen ej heller ansett nödigt att vidtaga någon jämkning i berörda bestämmelser med hänsyn till de ändringar, riksdagen vidtagit i 2 och 7 §§ värnsskatteförordningen.

Enskilda motionärer hava ansett, att den inkomst, som skall ligga till grund för värnsskattetaxeringen, borde utgöra medeltalet av de inkomstbelopp, därför den skattskyldige åren 1912—1914 taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Enligt riksdagens mening föreligga beaktansvärda skäl för tillämpning i vissa fall av en medeltalsberäkning beträffande inkomsten. Lika med motionärerna anser således riksdagen, att värnskatten helst bör ansluta sig till den normala årsinkomsten, och att således, om den årsinkomst, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle ligga till grund för värnskattetaxeringen, varit osedvanligt hög, inkomsten må få beräknas till visst medelbelopp. I de nu ifrågavarande motionerna torde ock närmast hava avsetts de fall, då de år 1914 deklarerade inkomsterna varit på grund av 1913 års i ekonomiskt avseende exceptionella förhållanden betydligt större än de närmast föregående åren.

Emellertid synes en medeltalsberäkning av inkomsten, om sådan i enlighet med motionerna skulle i varje fall äga rum, kunna leda till resultat, som ur synpunkten av skattebeloppets korrespondens med skatteförmågan icke bleve tillfredsställande. En obligatorisk medeltalsberäkning av inkomsten medför nämligen, att för en person med år efter år sjunkande inkomst och därmed avtagande skatteförmåga beskattningen skärpes, varemot för en person med år efter år stigande inkomst och växande skatteförmåga medeltalsberäkningen lämnar en opåkallad skattelindring. Härtill kommer, att, om medeltalsberäkning av inkomsten skulle i varje fall äga rum, betydande svårigheter komme att erbjuda sig för taxeringsarbetet, ägnade att tillika fördröja såväl detta arbete som därmed även skatteuppbörden.

Då riksdagen således av både principiella och praktiska skäl ansett sig icke böra bifalla motionerna, såvitt med desamma avses, att i varje fall inkomstens medeltal skulle tjäna till ledning vid värnskattens bestämmande, har riksdagen emellertid funnit motionernas egentliga syfte, sådant det här ovan angivits, kunna vinnas, om medeltalsberäkning medgives allenast för det fall, att den år 1914 till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten på grund av särskilda förhållanden befines i avsevärd mån överstiga den normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräknliga årsinkomsten.

Genom en sådan anordning, som endast på särskild framställning av den skattskyldige torde böra medgivas, synes den ojämnhet i skattebördan, varom i motionerna talas, kunna i huvudsaklig mån avhjälpas; och då de fall, där en sådan medeltalsberäkning skulle komma till stånd, torde i förhållande till samtliga värnskattetaxeringar inskränka sig till ett ringa antal, lär det icke behöva befaras, att taxeringsarbetet skulle härigenom komma att i alltför hög grad försvåras eller fördröjas, helst om den, som påkallar medeltalsberäkningen, ålägges att förebringa för beräkningen erorderligt material.

Riksdagen övergår härefter att paragrafvis redogöra för de ändringar och tillägg, som ansetts böra vidtagas i det föreliggande förslaget till förordning om värnskatt.

2 och 7 §§.

I 2 § har riksdagen, i anslutning till vad riksdagen här ovan yttrat, infört bestämmelser om inkomstens medeltalsberäkning för annan skattskyldig än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag. Såsom av dessa bestämmelser framgår, innebär riksdagens beslut icke någon inskränkning i antalet skattskyldiga, utan skall en var, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag är skyldig erlägga värnskatt, jämväl enligt riksdagens beslut åligga sådan skyldighet, även om den beräknade medelinkomsten skulle understiga de gränsbelopp, vid vilka skyldighet att erlägga värnskatt inträder.

Jämväl för inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag synes en medeltalsberäkning vara, under enahanda förutsättningar som för annan skattskyldig, befogad. Riksdagen har dock icke ansett sig böra för ifrågavarande bolag besluta en medeltalsberäkning av inkomsten och därmed följande medeltalsberäkning av bolagskapitalet. Med hänsyn särskilt till de vid lägre procenttal skarpt stigande skattesatserna kan nämligen befaras, att en medeltalsberäkning av angivna art skulle verka en så stor nedsättning i värnskattebeloppen, att minskning komme att uppstå i den summa, som värnskatten beräknas inbringa. Riksdagen har därför beträffande bolag icke velat i 7 § besluta annan medeltalsberäkning än att den procent, som uttrycker inkomstens förhållande till kapitalet, må kunna beräknas till medeltalet av de procentbelopp, varefter inkomstskatten vid bolagets taxering åren 1912 och 1913 blivit samt år 1914 blivit eller bort bliva bestämd. För att bolag må komma i åtnjutande av tre års medeltalsberäkning i procentavseende, torde böra förutsättas, att bolaget existerat och utövat verksamhet åtminstone från 1911 års början. Här bolagets verksamhet börjat senare, men dock pågått åtminstone sedan 1912 års ingång, bör procenten få beräknas till hälften av de sammanlagda procentbelopp, varefter inkomsten vid bolagets taxering år 1913 blivit samt år 1914 blivit eller bort bliva bestämd.

För att tydliggöra innebörden av ifrågavarande bestämmelser har riksdagen ansett lämpligt bifoga följande exempel.

1) En person har 1912 och 1913 taxerats för en inkomst av 1,500 kronor, vilket belopp kan anses motsvara hans normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräkneliga inkomst. 1914 har han på grund

av en tillfällig inkomst taxerats till ett inkomstbelopp av 6,000 kronor och har därjämte taxerats för en förmögenhet av 10,000 kronor. Han är således jämlikt 3 § skyldig erlägga värnskatt. Taxeringen sker enligt följande beräkning: $\frac{1,500 + 1,500 + 6,000}{3} + \frac{10,000}{10} = 4,000$, vilket belopp höjes till i 3 § stadgat minimum 5,000 kronor, som utgör det till värnskatt taxerade beloppet.

2) En person har år 1912 icke varit för inkomst taxerad till inkomst och förmögenhetsskatt. 1913 har han taxerats för en inkomst av 1,000 kronor. 1914 har han på grund av en tillfällig inkomst taxerats för en inkomst av 16,000 kronor, men har icke taxerats för förmögenhet. Taxeringen till värnskatt sker enligt följande beräkning: $\frac{1,000 + 16,000}{3} = 5,666,67$, vilket belopp enligt 4 § 4 mom. avrundas till 5,600 kronor.

3) Ett aktiebolag som trätt i verksamhet den $\frac{1}{1}$ 1912. Vid taxeringen till inkomstskatt har bolagets vinst beräknats till 3 % av kapitalet 1913 och 15 % 1914. För den närmaste framtiden anses endast 3 % kunna påräknas. Bolaget taxerades 1914 för en årsvinst av 45,000 kronor. Vid taxeringen till värnskatt beräknas inkomstprocenten sålunda: $\frac{3 + 15}{2} = 9$. Enligt 8 § skall värnskatten vid en inkomstprocent av över $8\frac{2}{3}$ men e 9 % utgå med 3,60 kr. per 100 kr. inkomst och påföres alltså med $3,60 \times \frac{45,000}{100} = 1,620$ kronor.

8 §.

Redaktionsändringen i denna paragraf påkallas av den utav riksdagen beslutade medeltalsberäkningen för bolag.

9 §.

Den Konungen enligt 2 mom. tillkommande rätten att, utan hinder av bestämmelserna i 1 mom., medgiva annan tid och ordning för värnskattens erläggande har synts riksdagen böra utövas först efter hörande av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret.

Då, med hänsyn till stadgandet i 2 mom., första inbetalningen av värnskatten kan komma att äga rum efter utgången av år 1915, har riksdagen funnit sig böra vidtaga härav betingad jämkning i 2 och 3 mom.

Beträffande den i 4 mom. föreslagna bestämmelsen, att skattskyldig, som å första uppboärdsstämman erlägger värnskatten i dess helhet, skall äga åtnjuta avdrag med 5 procent av värnskattens belopp, har riksdagen velat framhålla, att därest mot förmodan tiden för första skatteinbetalningen skulle komma att framskjutas så länge, att ett avdrag å 5 procent skulle finnas vara oskäligt, riksdagen bör beredas tillfälle att taga förevarande bestämmelse under förnyat överbäggande.

15 §.

För tydlighetens skull torde böra angivas, till vilken Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande skattskyldig har att inkomma med framställning om ny uppskattning av inkomsten och förmögenheten samt om medeltalsberäkning.

16 och 17 §§.

Då bestämmelser om åtgärder, som skola vidtagas före värnskattens nämndens sammanträde, synas böra i författningen meddelas före det föreskrifter däri lämnas rörande nämndens eget arbete, har paragrafföljden ansetts böra så ändras, att innehållet under 16 § enligt paragrafordningen i Eders Kungl. Maj:ts förslag upptages under 17 § och innehållet under sistnämnda paragraf enligt nämnda paragrafordning i stället under 16 §.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skola i värnskattelängden upptagas — utom den skattskyldiges namn, skatteprocent i förekommande fall och antalet barn, därför nedsättning äger rum — tillika taxerat belopp och det belopp, efter vilket skatt utgår, varefter vederbörande debiteringsförrättare skall, enligt 18 § i förslaget, i längden införa skattebeloppet. Då i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering den 28 oktober 1910 föreskrives, att i inkomstlängden skall införas det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, men att å den skattskyldiges deklaration skall angivas den inkomst och den förmögenhetsdel, som ingår i det taxerade beloppet, har härigenom förhindrats att till offentligheten bringas förmögenhetens, respektive inkomstens storlek i och för sig. Emellertid skall nu i regel samma uppskattning av inkomst och förmögenhet, som ligger till grund för taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt år 1914, följas vid taxeringen till värnskatt. Om därför i värnskattelängden, som blir en offentlig handling, införas det taxerade beloppet och det belopp, efter vilket skatt utgår, kan genom jämförelse med motsvarande siffror i inkomstlängden utan större svårighet utränas såväl inkomstens som förmögenhetens storlek. Vad man ge-

nom nyssnämnda bestämmelser i taxeringsförordningen velat vinna, skulle således gå förlorat. Av sådan anledning har riksdagen vidtagit den ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, att i värnskattelängden icke antecknas det taxerade beloppet och det belopp, efter vilket skatt utgår, utan böra i stället anteckningarna om dessa belopp enligt riksdagens mening ske å den skattskyldiges år 1914 avlämnade deklaration, varigenom de erhålla samma skydd mot offentliggörande, som är deklarationen tillförsäkrat.

Kommer alltså, i enlighet med riksdagens beslut, värnskattelängden icke att innehålla anteckningar om det taxerade beloppet och det belopp, efter vilket skatt utgår, kunna de vanliga debiteringsförrättarna icke utan att äga tillgång till deklarationerna uträkna och i längden införa skattebeloppet. Men att för ett arbete av så enkel beskaffenhet som värnskattens uträknande översända deklarationerna till de särskilda debiteringsförrättarna synes föga lämpligt. Å andra sidan lär värnskattelängden, i det skick den avlämnas av värnskattenämnden, böra utvisa resultatet av nämndens taxeringsarbete. Riksdagen har därför beslutit, att — i stället för det taxerade beloppet och det belopp, efter vilket skatt utgår — skattebeloppet skall upptagas i längden, innan densamma av vederbörande ordförande och ledamöter underskrives.

Riksdagen har naturligtvis icke förbiset, att genom skattebeloppets angivande i längden möjlighet föreligger att med ledning härav kunna uträkna inkomstens och förmögenhetens storlek. Att från skattebeloppet, som för övrigt aldrig kan hindras från offentliggörande, leda sig fram till inkomst- och förmögenhetsbeloppen, förutsätter dock så många räkneoperationer, att de näppeligen kunna förväntas inbjuda till ett dylikt uträknande.

Av enahanda skäl, som ovan anförts, lär Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes förslag till taxeringarna för värnskatt, i vad detsamma avser grunderna för taxeringarna, böra antecknas å de år 1914 avlämnade deklarationerna. Härigenom kunna ock de anteckningar, som, efter det värnskattenämnden bestämt taxeringarna, böra verkställas å samma deklarationer, inskränkas till de fall, då taxeringarna icke fastställts i överensstämmelse med förslaget. Har skattskyldig icke år 1914 avlämnat deklaration, synas de anteckningar, som eljest skolat göras å deklarationen, lämpligen kunna ske å särskild inläga, vilken sedermera bilägges värnskattenämndens protokoll. Bestämmelser härom hava av riksdagen upptagits i 16 §. Härav följer, att andra stycket i 16 § av Eders Kungl. Maj:ts förslag bör utgå.

Om, på sätt riksdagen ansett, det till värnskatt taxerade beloppet och det belopp, efter vilket skatt utgår, icke upptagas i värnskattelängden och således ej heller komma till synes å debetsedeln, torde i vissa fall underrättelse om det taxerade beloppet och de grunder, efter vilka detta

belopp beräknats, böra tillställas den skattskyldige. Riksdagen har därför ansett att, därest taxeringen till värnskatt grundas å annan uppskattning av den skattskyldiges inkomst och förmögenhet än den, som verkställts vid hans taxering år 1914 till inkomst- och förmögenhetsskatt, eller efter framställning, varom i 15 § sägs, taxeringen bestämmes annorlunda än i framställningen avses, skall sådan underrättelse inom viss tid tillsändas den skattskyldige i enahanda ordning, som stadgats i taxeringsförordningen för det fall, att avlämnad deklaration icke följes vid bevillningstaxering eller taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Därest, i enlighet med riksdagens beslut, uträkning och debitering av värnskatt icke skall uppdragas åt de vanliga debiteringsförrättarna, lära näppeligen häradsskrivare och magistrat kunna åläggas att i anmärkningsmål rörande värnskatt svara såsom redogörare, utan torde ifrågavarande redogöraransvar böra vila å dem, som förordnas att i värnskattelängden införa skattebeloppen. Sådant redogöraransvar bör givetvis icke innebära ersättningsskyldighet för annat fall än att vederbörande föreskrifter om kravs anställande hos de skattskyldiga åsidosättas. Emellertid synas de mer eller mindre detaljerade föreskrifter, som härom äro erforderliga, icke böra upptagas i förordningen om värnskatt utan i stället meddelas av Eders Kungl. Maj:t i sammanhang med föreskrifter rörande debitering, uppbörd och redovisning av denna skatt. Jämväl i övrigt torde Eders Kungl. Maj:t för vinnande av ett enhetligt förfaringssätt särskilt vid tillämpning av stadgandena i 16 § finna lämpligt att utfärda närmare anvisningar.

18 §.

I enlighet med vad riksdagen under 16 och 17 §§ yttrat, har i 18 § vidtagits den ändring, att föreskriften för häradsskrivare och i stad med magistrat vederbörande tjänsteman att uträkna och i längden införa de skattebelopp, som på grund av värnskattenämndens beslut skola påföras, utslutits.

21 §.

Vid granskning i kammarrätten av den del av kronoräkenskaperna, som angår värnskatttaxeringarna, erfordras upplysning om de till värnskatt taxerade beloppen. Då berörda belopp, enligt riksdagens beslut skola antecknas å 1914 års deklARATIONER, har riksdagen i föreliggande paragraf upptagit föreskrift om dessa deklARATIONERs överlämnande till kammarrätten. Ifrågavarande deklARATIONER, som komma att utgöra ett nödvändigt supplement till värnskattelängderna, böra av sådan anledning icke,

såsom är föreskrivet med avseende å andra deklARATIONER, inom viss tid förstöras, utan för framtiden förvaras hos nämnda ämbetsverk.

22 §.

Det av riksdagen i denna paragraf gjorda tillägget avser att åtdede i 15 § 2 mom. omförmälda avskrifterna av deklARATIONER bereda samma skydd mot offentliggörande som deklARATIONERNA åtnjuta.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, att den del av värnskatten, som icke disponeras för 1915 års utgifter, skall föras till en särskild fond, benämnd statsverkets värnskattefond, har riksdagen icke något att erinra.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla,

1:o) att riksdagen, som icke kunnat oförändrat bifalla Eders Kungl. Maj:ts uti propositionerna nr 85 och 275 framlagda förslag till förordning om värnskatt, i anledning av samma propositioner, antagit följande:

Förslag

till

förordning om värnskatt.

1 §.

För bestridande av särskilda engångskostnader, som föranledas av ny värnpliktslag och eljest erfordras för avhjälpande av brister i rikets försvarsväsen, skall till staten erläggas en tillfällig skatt, benämnd värnskatt, som på grund av taxering enligt bestämmelserna i denna förordning för en gång utgår av inkomst och förmögenhet.

2 §.

1 mom. En var, som år 1914 bort annorledes än på grund av efterbeskattning taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, är med de undantag, som här nedan stadgas, jämväl skyldig erlägga värnskatt.

2 mom. Med skattskyldigs inkomst och förmögenhet avses i denna förordning, där ej på grund av bestämmelserna i 3 mom. inkomsten i särskilt fall må annorlunda beräknas, det inkomstbelopp och det förmögenhetsbelopp, därför han vid taxeringen år 1914 till inkomst- och förmögenhetsskatt blivit taxerad eller, om särskilda skäl föranleda till avvikelse från den vid nämnda taxering verkställda uppskattningen, bort bliva taxerad.

3 mom. Därest inkomst, för vilken annan än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag år 1914 blivit eller bort bliva taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt, skulle på grund av särskilda förhållanden i avsevärd mån överstiga det belopp, som kan anses motsvara hans normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräkneliga årsinkomst, må inkomsten på framställning av den skattskyldige beräknas till medeltalet av de inkomstbelopp, därför han åren 1912 och 1913 blivit samt år 1914 blivit eller bort bliva taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt, eller, om han allenast ettdera av åren 1912 och 1913 eller icke någotdera av dessa år till sådan skatt taxerats för inkomst, till i förra fallet tredjedelen av summan av det år 1912 eller år 1913 taxerade inkomstbeloppet och det inkomstbelopp, därför han år 1914 blivit eller bort bliva taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt, samt i senare fallet till tredjedelen av sistnämnda belopp, dock att, där sålunda beräknad inkomst finnes understiga den skattskyldiges normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräkneliga inkomst, inkomsten bör upptagas till ett mot den normala eller påräkneliga svarande högre belopp, samt att inkomsten i varje fall ej må upptagas till lägre belopp än det, vid vilket skyldighet för den skattskyldige att erlägga värnskatt enligt 3 § inträder.

Om den skattskyldige på grund av efterbeskattning av inkomst för något av åren 1912 och 1913 påförts särskild inkomst- och förmögenhetsskatt, skall det årets taxerade inkomst beräknas till sitt genom efterbeskattningen förhöjda belopp.

4 mom. Därest icke vid taxeringen till värnskatt kan utrönas, med vilka belopp inkomst och förmögenhet ingå i det till inkomst och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, skola inkomsten och förmögenheten upptagas till belopp, som med ledning av den skattskyldiges deklaration och andra handlingar kunna beräknas hava utgjort den beskattningsbara inkomsten och förmögenheten.

3 §.

För annan än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag inträder skyldighet att erlägga värnskatt:

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 1 häft. (Nr 1). 45

- a) då inkomsten utgör minst 5,000 kronor eller
 b) då förmögenheten uppgår till minst 30,000 kronor eller
 c) då vid sammanläggning av inkomst och förmögenhet enligt bestämmelserna i 4 § bildas ett taxerat belopp av minst 5,000 kronor.

Förmögenhet, som understiger 10,000 kronor, är dock i varje fall fri från värnskatt. Likaledes är för skattskyldig, som i denna paragraf avses, inkomst, vilken icke uppgår till 2,600 kronor, i varje fall från sådan skatt undantagen.

Om äkta makar bort var för sig taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, inträder för vardera maken skattskyldighet för värnskatt, då båda makarnas sammanräknade inkomst eller förmögenhet uppgått till så högt belopp, att, därest endera maken skolat för samma inkomst eller förmögenhet taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, skattskyldighet enligt bestämmelserna i denna paragraf förelegat.

4 §.

1 mom. Vid taxering till värnskatt skall fastställas ett till värnskatt taxerat belopp.

2 mom. För annan skattskyldig än inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag ingår i det taxerade beloppet förmögenheten med en tiondedel av sitt belopp och inkomst, som utgör minst 5,000 kronor, med hela sitt belopp. Där för skattskyldig, varom nu är fråga, inkomsten understiger 5,000 kronor, skall i det taxerade beloppet ingå följande belopp av inkomsten, nämligen:

av inkomst, som uppgår till	2,600	kr. men ej till	2,700	kr.	200	kr.
» » » » »	2,700	» » » » »	2,800	»	400	»
» » » » »	2,800	» » » » »	2,900	»	600	»
» » » » »	2,900	» » » » »	3,000	»	800	»
» » » » »	3,000	» » » » »	3,100	»	1,000	»
» » » » »	3,100	» » » » »	3,200	»	1,200	»
» » » » »	3,200	» » » » »	3,300	»	1,400	»
» » » » »	3,300	» » » » »	3,400	»	1,600	»
» » » » »	3,400	» » » » »	3,500	»	1,800	»
» » » » »	3,500	» » » » »	3,600	»	2,000	»
» » » » »	3,600	» » » » »	3,700	»	2,200	»
» » » » »	3,700	» » » » »	3,800	»	2,400	»
» » » » »	3,800	» » » » »	3,900	»	2,600	»
» » » » »	3,900	» » » » »	4,000	»	2,800	»
» » » » »	4,000	» » » » »	4,100	»	3,000	»

av inkomst, som uppgår till	4,100	kr. men ej till	4,200	kr.	3,200	kr.
» » » » »	4,200	» » » » »	4,300	»	3,400	»
» » » » »	4,300	» » » » »	4,400	»	3,600	»
» » » » »	4,400	» » » » »	4,500	»	3,800	»
» » » » »	4,500	» » » » »	4,600	»	4,000	»
» » » » »	4,600	» » » » »	4,700	»	4,200	»
» » » » »	4,700	» » » » »	4,800	»	4,400	»
» » » » »	4,800	» » » » »	4,900	»	4,600	»
» » » » »	4,900	» » » » »	5,000	»	4,800	»

3 mom. Är fråga om äkta makar, vilka skola var för sig taxeras till värnskatt, skall inkomst, som enligt 2 mom. bör tagas i beräkning vid taxeringen, vara makarnas sammanlagda inkomst. Understiger den sammanlagda inkomsten 5,000 kronor, skall det belopp, varmed samma inkomst bör vid taxeringen upptagas, för beräkning av vardera makens taxerade belopp fördelas å makarna efter storleken av varderas inkomst.

4 mom. Det belopp, som med tillämpning av dessa grunder slutligen uppkommer, avrundas, där det ej uppgår till fullt hundratal kronor, till närmast lägre fulla hundratal kronor och utgör, sålunda avjämnat, i fall, varom nu är fråga, det till värnskatt taxerade beloppet.

5 §.

För skattskyldig, som i 3 § sägs, utgår värnskatt med en krona för varje fullt hundratal kronor av ett belopp, som beräknas efter följande grunder:

Om det taxerade beloppet icke överstiger 5,000 kronor, ökas det-samma med 50 procent.

Om det taxerade beloppet överstiger 5,000 kronor, ökas den del av det taxerade beloppet, som icke överstiger 5,000 kronor, med 50 procent, den del av det taxerade beloppet, som överstiger

5,000 kronor men icke	8,000 kronor, med	150 procent
8,000 » » »	12,000 » » »	200 »
12,000 » » »	14,000 » » »	250 »
14,000 » » »	17,000 » » »	300 »
17,000 » » »	20,000 » » »	350 »
20,000 » » »	25,000 » » »	400 »
25,000 » » »	30,000 » » »	500 »
30,000 » » »	40,000 » » »	600 »
40,000 » » »	50,000 » » »	700 »

50,000	kronor	men	icke	70,000	kronor	med	800	procent
70,000	»	»	»	100,000	»	»	900	»
100,000	»	»	»	150,000	»	»	1,000	»
150,000	»	»	»	250,000	»	»	1,150	»
250,000	»	.	.	.	.	.	1,250	»

dock att det beräknade belopp, varefter skatten skall utgå, icke må i något fall överstiga tolv gånger det taxerade beloppet.

6 §.

Skattskyldig, vilken bort vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt år 1914 erhålla nedsättning enligt 19 § 2 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt i det till sådan skatt taxerade beloppet, äger åtnjuta nedsättning i värnsskattens belopp med en tiondedel därav för varje barn, för vilket nedsättning vid nämnda taxering skolat medgivas.

7 §.

1 mom. För inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag inträder skyldighet att erlægga värnsskatt, då inkomst, som blivit eller bort bliva år 1914 taxerad till inkomstskatt, överstiger fem procent av bolagets kapital, sådant detsamma skolat vid taxering till sistnämnda skatt år 1914 beräknas.

Vid taxeringen till värnsskatt upptages inkomsten i jämna hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal, bortfaller. Sålunda upptaget belopp utgör i förevarande fall till värnsskatt taxerat belopp.

2 mom. Därest inkomst, varom i denna paragraf förmåles, skulle på grund av särskilda förhållanden i avsevärd mån överstiga det belopp, som kan anses utgöra bolagets i förhållande till dess kapital normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräkneliga årsinkomst, må på framställning av bolaget den procent av kapitalet, som motsvarar inkomstens storlek, beräknas till medeltalet av de sammanlagda procentbelopp, varefter inkomstskatten vid bolagets taxering åren 1912 och 1913 blivit samt år 1914 blivit eller bort bliva bestämd, därvid för de fall att bolaget endast ettdera av åren 1912 och 1913 eller ock icke någotdera av dessa år taxerats till inkomstskatt, motsvarande förfarande, varom stadgats i 2 § 3 mom., skall äga tillämpning, dock att sådan procentberäkning, som nu är sagd, icke får ske för bolag, som först efter ingången av år 1912 trätt i verksamhet, samt att för bolag, vars verksamhet börjat under år 1911 men ej pågått hela detta år eller ock begynt med 1912 års ingång, procenten må beräknas till hälften av de sammanlagda procentbelopp, varefter

inkomstskatten vid bolagets taxering år 1913 blivit samt år 1914 blivit eller bort bliva bestämd.

Där den i överensstämmelse med ovannämnda grunder beräknade procenten finnes understiga den normala eller för den närmaste framtiden sannolikt påräkneliga, bör procenten upptagas till ett mot den normala eller påräkneliga svarande högre belopp. Ej må dock procenten i något fall fastställas till lägre siffra än $5\frac{1}{3}$.

8 §.

Inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag har att, för varje fullt hundratal av det taxerade beloppet, erlägga värnskatt med följande belopp, nämligen:

när den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet överstiger eller beräknas överstiga:	värnskatt pr 100 kr.
	Kr.
5 men ej $5\frac{1}{3}$ procent	0,30
$5\frac{1}{3}$ > > $5\frac{2}{3}$ >	0,60
$5\frac{2}{3}$ > > 6 >	0,90
6 > > $6\frac{1}{3}$ >	1,20
$6\frac{1}{3}$ > > $6\frac{2}{3}$ >	1,50
$6\frac{2}{3}$ > > 7 >	1,80
7 > > $7\frac{1}{3}$ >	2,10
$7\frac{1}{3}$ > > $7\frac{2}{3}$ >	2,40
$7\frac{2}{3}$ > > 8 >	2,70
8 > > $8\frac{1}{3}$ >	3,—
$8\frac{1}{3}$ > > $8\frac{2}{3}$ >	3,30
$8\frac{2}{3}$ > > 9 >	3,60
9 > > $9\frac{1}{3}$ >	3,90
$9\frac{1}{3}$ > > $9\frac{2}{3}$ >	4,20
$9\frac{2}{3}$ > > 10 >	4,50
10 > > $10\frac{1}{3}$ >	4,80
$10\frac{1}{3}$ > > $10\frac{2}{3}$ >	5,10
$10\frac{2}{3}$ > > 11 >	5,40
11 > > $11\frac{1}{3}$ >	5,70
$11\frac{1}{3}$ > > $11\frac{2}{3}$ >	6,—
$11\frac{2}{3}$ > > 12 >	6,30
12 > > $12\frac{1}{3}$ >	6,60

när den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet överstiger eller beräknas överstiga:	värnskatt pr 100 kr.
	Kr.
12 ¹ / ₂ men ej 13 procent	6,90
13 > > 13 ¹ / ₂ >	7,20
13 ¹ / ₂ > > 14 >	7,50
14 > > 14 ¹ / ₂ >	7,80
14 ¹ / ₂ > > 15 >	8,10
15 > > 15 ¹ / ₂ >	8,40
15 ¹ / ₂ > > 16 >	8,70
16 > > 16 ¹ / ₂ >	9,—
16 ¹ / ₂ > > 17 >	9,30
17 > > 17 ¹ / ₂ >	9,60
17 ¹ / ₂ > > 18 >	9,90
18 > > 18 ¹ / ₂ >	10,20
18 ¹ / ₂ > > 19 >	10,50
19 > > 19 ¹ / ₂ >	10,80
19 ¹ / ₂ > > 20 >	11,10
20 > > 21 >	11,40
21 > > 22 >	11,70
22 > > 23 >	12,—
23 > > 24 >	12,30
24 > > 25 >	12,60
25 > > 26 >	12,75
26 > > 27 >	12,90
27 > > 28 >	13,05
28 > > 29 >	13,20
29 > > 30 >	13,35
30 > > 32 >	13,50
32 > > 34 >	13,65
34 > > 36 >	13,80
36 > > 38 >	13,95
38 > > 40 >	14,10
40 > > 45 >	14,25
45 > > 50 >	14,40
50 > > 55 >	14,55
55 > > 60 >	14,70
60 > > 65 >	14,85
65 > > 75 >	15,—

när den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet överstiger eller beräknas överstiga:		värnskatt pr 100 kr.
		Kr.
75	men ej 85 procent	15,15
85	» » 90 »	15,30
90	» » 95 »	15,45
95	» » 100 »	15,60
100	»	15,75

9 §.

1 mom. Värnskatten förfaller till betalning under år 1915. Skattskyldig äger dock i så måtto åtnjuta anstånd med värnskattens erläggande, att en tredjedel av värnskatten inbetalas under vart och ett av åren 1915, 1916 och 1917.

2 mom. Därest de ekonomiska förhållandena inom riket därtill föranleda, må Konungen, utan hinder av bestämmelserna i 1 mom., efter hörande av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, medgiva annan tid och ordning för värnskattens erläggande, dock under iakttagande, att hela värnskatten erlägges före slutet av år 1918.

3 mom. Oberoende därav, att skattskyldig är berättigad till anstånd med värnskattens erläggande, äger skattskyldig vid den första förinbetalning av värnskatt utsatta uppboresstämman betala hela värnskattebeloppet och vid senare uppboresstämman hela den då oguldna delen av samma belopp.

4 mom. Skattskyldig, som å den förinbetalning av värnskatt först utsatta uppboresstämman behörigen erlägger honom påförd värnskatt i dess helhet, äger åtnjuta avdrag med fem procent av värnskattens belopp.

5 mom. Om debitering, uppbores och redovisning av värnskatt förordnar Konungen.

10 §.

Till ledning vid uträknandet av värnskatt utfärdar Konungen särskild tabell.

11 §.

Skattskyldig taxeras till värnskatt å den ort, där han år 1914 skolat taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt.

12 §.

Bestämmelserna i 24 § förordningen om inkomst- och förmögenhets-skatt skola ock äga tillämpning i fråga om värnsskatt.

13 §.

Hava makar blivt särskilt taxerade till värnsskatt, skall skatt ändock beräknas efter de för dem båda taxerade beloppen sammanräknade och påföras makarna efter storleken av varderas taxerade belopp.

14 §.

Taxering till värnsskatt verkställes av en särskild nämnd, kallad värnsskattenämnd.

Sådan nämnd utses för varje län och för Stockholms stad av Konungens befallningshavande och skall bestå av minst fyra högst åtta ledamöter. Konungens befallningshavande utser jämväl suppleanter till antal, motsvarande minst hälften av antalet ordinarie ledamöter i värnsskattenämnden. Såväl ordinarie ledamöter som suppleanter utses för län bland ledamöterna eller suppleanterna i länets prövningsnämnd och för Stockholms stad bland ledamöterna eller suppleanterna i stadens prövningsnämnd.

Värnsskattenämnden sammanträder för län i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tid, som utsättes av Konungens befallningshavande och bestämmes sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade inom 1914 års utgång. Om tid och ställe för nämndens sammanträde utfärdar Konungens befallningshavande allmän kungörelse samt underrättar i god tid dem, som blivt utsedda till ledamöter i nämnden.

Möter för ledamot i värnsskattenämnd hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen ingivas till Konungens befallningshavande, som därefter inkallar vederbörande suppleant.

Den, som blivt utsedd till ledamot i värnsskattenämnd eller inkallad i stället för ordinarie ledamot, men utan vederbörligen anmält laga förfall icke infinner sig vid nämndens sammankomst, skall böta tjugufem kronor.

15 §.

1 mom. En var, som år 1914 i behörig tid och ordning avgivit deklARATION, men vars deklARATION icke blivt följd vid hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, äger att hos värnsskattenämnden göra skrift-

lig framställning om ny uppskattning av inkomsten och förmögenheten. Sådan framställning skall, vid påföljd att eljest icke upptagas till behandling, ingivas till Konungens befallningshavande i det län, där den skattskyldige år 1914 skolat taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt senast före klockan 12 på trettionde dagen före värnskattenämndens sammanträde.

2 mom. Förmenar skattskyldig, som i 3 § sägs, eller i 7 § omförmålt bolag, vilket senast med ingången av år 1912 trätt i verksamhet, att inkomst, sådan den år 1914 blivit eller bort bliva taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt, i avsevärd mån överstiger den normala eller för den närmaste tiden sannolikt påräkneliga årsinkomsten, må hos värnskattenämnden göras framställning om inkomstens eller procenttalets beräkning till lägre belopp, som i 2 § 3 mom. och 7 § 2 mom. sägs. Sådan framställning skall vid enahanda påföljd och inom samma tid, som här ovan i 1 mom. stadgats, ingivas till Konungens nämnde befallningshavande samt vara åtföljd av dels bestyrkta avskrifter av de deklARATIONER, som den skattskyldige må hava åren 1912 och 1913 behörigen avlämnat, dels ock bestyrkta utdrag av taxeringslängder för samma år, i vad hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt angår. Vid bolags framställning skall tillika fogas intyg, att bolaget vid ingången av år 1911 utövat sin verksamhet eller, då verksamheten först senare begynt, att densamma av bolaget utövats vid ingången av år 1912,

3 mom. Om innehållet i 1 och 2 mom. skola de skattskyldiga erinras i den kungörelse, som i 14 § sägs.

16 §.

Konungens befallningshavande åligger att vid värnskattenämndens sammanträde framlägga fullständigt förslag till taxeringarna för värnskatt ävensom att tillhandahålla nämnden de deklARATIONER, taxeringslängder och övriga handlingar, som för taxeringarnas verkställande må erfordras.

Till ledning vid förslagens granskning av värnskattenämnden skola å skattskyldigs år 1914 avlämnade deklARATION antecknas dels beloppen av hans nämnda år till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst och förmögenhet, dels ock förslagsvis det till värnskatt taxerade beloppet samt det belopp, efter vilket skatt bör utgå. Anses inkomsten eller förmögenheten böra beräknas till andra belopp än vartill desamma år 1914 taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt, skall å deklARATIONEN antecknas den beräknade inkomsten eller förmögenheten jämte grunderna för beräkningen. Jämväl skall, där inkomstens förhållande till kapitalet anses böra bestämmas enligt 7 § 2 mom., å deklARATIONEN angivas grunderna för be-

räkningen. Har skattskyldig icke avlämnat deklaration, skola nämnda anteckningar verkställas å särskild inlaga till värnskattenämnden.

Fastställes icke av nämnden taxeringen till värnskatt i överensstämmelse med förslaget, skall avvikelserna jämte skälen för densamma av protokollsföraren antecknas å deklarationen eller, om sådan ej avlämnats, i nämndens protokoll, vid vilket ovannämnda inlagor skola fogas.

17 §.

I särskild längd, benämnd värnskattelängd, vartill formulär fastställes av Konungen, upptagas den skattskyldiges namn, skatteprocent i förekommande fall, antalet barn, därför nedsättning äger rum, och skattebeloppet. Längden underskrives av värnskattenämndens ordförande och minst två ledamöter.

Vid nämndens sammanträde föres protokoll angående de ärenden, där sådant erfordras; börande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter.

Därest taxeringen till värnskatt grundas å annan uppskattning av den skattskyldiges inkomst och förmögenhet än den, som verkställts vid hans taxering år 1914 till inkomst- och förmögenhetsskatt, eller efter framställning, varom i 15 § sägs, taxeringen bestämmes annorlunda än i framställningen avses, skall inom en månad efter värnskattenämndens sista sammankomst underrättelse om det till värnskatt taxerade beloppet eller i fråga om bolag procenttalet och de grunder, efter vilka nämnda belopp eller procenttal beräknats, i rekommenderat brev med allmänna posten kostnadsfritt tillsändas den skattskyldige under hans i 1914 års deklaration uppgivna adress, där ej annan senare av honom uppgivits.

Anteckningarna i värnskattelängden verkställas samt protokollet föres av den eller de personer, som Konungens befallningshavande därtill förordnat; och åligger det jämväl dessa att lämna de skattskyldiga underrättelse, varom ovan sägs.

18 §.

Inom femton dagar efter värnskattenämndens sista sammankomst skola, utom vad Stockholms stad angår, värnskattelängderna översändas till vederbörande häradskrivare eller magistrat.

Avskrift av den till häradskrivaren överlämnade värnskattelängden, i vad den angår varje särskild kommun, skall av honom före den 1 mars 1915 vid bot av tre kronor för varje överskjutande dag tillställas vederbörande kommunalstämmas eller stadsstyrelses ordförande, vilken det åligger

ger att under viss bestämd och vederbörligen kungjord tid, som ej må understiga fjorton dagar, på lämpligt och därvid även tillkännagivet ställe hålla avskriften de skattskyldiga tillhanda. Avskriften bör senast den 1 maj 1915 av ordföranden återställas till häradsskrivaren att av honom förvaras.

I stad med magistrat, utom Stockholm, skall genom magistratens försorg avskrift av värnskattelängden för varje särskilt taxeringsdistrikt i samma ordning hållas de skattskyldiga tillhanda, varefter avskriften hos magistraten eller vederbörande tjänsteman förvaras.

Värnskattelängden skall före utgången av år 1915 till Konungens befallningshavande återställas för att jämte värnskattenämndens protokoll biläggas kronoräkenskaperna för nämnda år.

19 §.

1 mom. Över värnskattenämnds beslut må besvär anföras av kronans ombud och vederbörande skattskyldig.

Besvären skola, ställda till kammarrätten, ingivas till Konungens befallningshavande i det län, där taxeringen skett, senast den 30 april 1915 före klockan tolv på dagen, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning.

2 mom. Sedan vid inkomna besvär blivit fogade såväl utdrag av värnskattelängd och 1914 års taxeringslängd som värnskattenämndens protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, samt därefter förklaring över besvären infordrats från vederbörande, insänder Konungens befallningshavande skyndsamt till kammarrätten samtliga handlingarna med de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla.

3 mom. Så snart ovan stadgade besvärstid gått till ända, översänder Konungens befallningshavande till kammarrätten förteckning å anförda besvär.

20 §.

Den, som taxerats till värnskatt å ort, där han icke är skattskyldig för sådan skatt, äge att häröver anföras besvär hos kammarrätten. Besvären skola, vid påföljd att eljest icke varda upptagna till prövning, inom natt och år, efter det att värnskatt första gången vederbörande avfordrats, ingivas till Konungens befallningshavande i det län, inom vilket taxeringen skett, varefter med ärendet förfäres i enahanda ordning, som i 19 § 2 mom. stadgas.

21 §.

Därest efter anförda besvär över prövningsnämnds eller kammarrättens beslut taxering till inkomst och förmögenhetsskatt för år 1914 ändras eller sådan taxering varder någon åsatt, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxeringen till värnsskatt eller åsättas den taxering till sådan skatt, som därav kan föranledas.

Det åligger Konungens befallningshavande att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1914 i erforderliga fall foga utdrag av värnsskattelängden och värnsskattenämndens protokoll eller, därest nämnden vid tiden för besvärens insändande ännu icke sammanträtt och avslutat sitt arbete, så fort ske kan till kammarrätten överlämna berörda utdrag.

Till värnsskatt skattskyldigas år 1914 avlämnade deklARATIONER, vilka ej bilagts anförda besvär, skola samtidigt med kronoräkenskaperna för år 1915 överlämnas till kammarrätten och därstädes förvaras.

22 §.

Bestämmelserna i 23 § 1 och 3 mom., 43 §, 44 § 1 stycket, 48 §, 51 §, 52 §, 56 §, 57 §, 58 §, 59 §, 60 § och 61 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande värnsskattenämnden och förfarandet vid taxering till värnsskatt.

Vad i 23 § 1 mom. nämnda förordning stadgas om deklARATIONER skall i tillämpliga delar gälla beträffande de i 15 § 2 mom. här ovan omförmälda avskrifter av deklARATIONER.

23 §.

Om någon på grund av efterbeskattning påföres särskild inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1914, samt han genom det förfarande, vilket föranlett efterbeskattningen, kommit att alldeles icke eller till för ringa belopp taxeras till värnsskatt, skall särskild värnsskatt påföras honom till belopp, som genom berörda förfarande undandragits. Har den skattskyldige avlidit, gäller ifråga om särskild värnsskatt, varom ovan sägs, vad i 22 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt för sådant fall stadgats beträffande sistnämnda skatt.

På grund av efterbeskattning påförd värnskatt förfaller i sin helhet till betalning samtidigt med den på grund av efterbeskattningen påförda inkomst- och förmögenhetsskatten. Vid erläggandet av sådan värnskatt äger avdrag, som i 9 § sägs, icke rum.

Efterbeskattning till värnskatt sker i sammanhang med efterbeskattningen till inkomst- och förmögenhetsskatt; och gäller ifråga om klagan över efterbeskattning till värnskatt vad som stadgats rörande överklagande av taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Om efterbeskattning till värnskatt göres anteckning i särskild värnskattelängd, vilken bilägges vederbörande inkomstlängd.

24 §.

1 mom. Därest för skattskyldig, som i 3 § sägs, skulle på grund av försämrad ekonomisk ställning finnas möta synnerligen stor svårighet att erlägga värnskatt, äger den prövningsnämnd, som har att besluta i fråga om hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt att, på därom av den skattskyldige gjord skriftlig framställning och efter kronombudets skriftligen avgivna yttrande, helt eller delvis eftergiva den del av värnskatten, som eljest enligt fastställd uppbördsordning skolat ovillkorligen erläggas under det år, prövningsnämnden sammanträder. Framställning, som här avses, skall ingivas till Konungens befallningshavande senast före klockan tolv på dagen i länen den 15 juli och i Stockholm den 31 augusti eller, om då är helgdag, nästföljande dag; och böra de skattskyldiga härom erinras genom den kungörelse, som omförmäles i 42 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

2 mom. Därest för skattskyldig anstånd med skattens erläggande, utöver vad enligt 9 § kan gälla, prövas högst nödigt, må prövningsnämnd medgiva sådant anstånd i enahanda ordning, som i 1 mom. är föreskrivet i fråga om eftergivande av skatt, dock att sådant uppskov ej må vara längre än att hela skattebeloppet skall vara erlagt senast före utgången av år 1920. Prövningsnämnd må, där den så finner lämpligt, i dylikt fall fordra ställandet av säkerhet för den del av skatten, i avseende på vilken anstånd medgives. Angående framställning om anstånd ävensom kungörelse härom gäller vad i 1 mom. sägs beträffande eftergivande av skatt.

3 mom. Besvär över prövningsnämnds beslut i fråga om eftergivande av värnskatt, så ock i fråga om anstånd med densammes erläg-

gande, må föras i den för överklagande av prövningsnämnds beslut rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade ordning.

4 mom. Där värnskatt eftergivits eller anstånd på sätt i 2 mom. sägs beviljats, skall utdrag av prövningsnämndens protokoll i ärendet genom protokollsförändens försorg tillställas vederbörande uppborndsmyndighet.

25 §.

Till ersättande av kostnaderna för det förberedande arbete för taxering till värnskatt, som enligt 16 § skall genom Konungens befallningshavandes föranstaltande utföras, samt övriga av taxeringsarbetet föranledda kostnader har värnskattenämnden att efter förslag av Konungens befallningshavande använda erforderliga medel.

Å värnskattenämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd äga åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning såsom för ledamot i prövningsnämnd är stadgat.

Häradsskrivare ooh vederbörande tjänstemän i stad äga att för de avskrifter av värnskattelängderna, som det enligt 18 § åligger dem att avlämna, undfå ersättning med femtio öret arket.

Här omförmälda ersättningar, vilka skola bestridas med inflytande värnskattemedel, utbetalas av Konungens befallningshavande efter granskning av därå ingivna rekvisitioner.

26 §.

1 mom. Sammandrag av värnskattelängderna, upprättade i överensstämmelse med fastställt formulär, skola före den 1 juli 1915 av vederbörande häradsskrivare och magistrat, utom i Stockholm, insändas till Konungens befallningshavande.

2 mom. På grund av dessa sammandrag och sedan de vid deras granskning anmärkta förhållanden blivit förklarade eller rättade, bör i varje län av landskontoret uppgöras särskilt sammandrag över länets hela påförda värnskatt; och skall i Stockholm sådant sammandrag upprättas av därvarande uppborndsverk. De av landskontoren och Stockholms stads uppborndsverk upprättade sammandragen, därtill tryckta blanketter genom statskontorets försorg tillhandahållas vederbörande tjänstemän, skola av Konungens befallningshavande till statskontoret insändas före den 1 september 1915.

3 mom. Så snart de till statskontoret inkomna sammandragen hunnit därstädes granskas, bör ett generalsammandrag för hela riket inom statskontoret upprättas samt genom detta verks försorg utgivas från trycket och utdelas med allmänna tidningarna.

Denna förordning träder i kraft å tid, som av Konungen bestämmes, sedan den nya värnpliktslagen utfärdats.

2:o) att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 85 därom framställda förslag, antagit följande

Förslag

till

förordning angående statsverkets värnskattfond.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Statsverkets inkomster av värnskatten skola, i den mån de icke anvisas å stat för år 1915, avsättas till en särskild fond, benämnd värnskattefonden, för att användas till det i 1 § av förordningen om värnskatt avsedda ändamål.

2 §.

Fonden göres räntebärande och förvaltas av statskontoret i enlighet med de närmare föreskrifter, Konungen meddelar.

3 §.

Fondens avkastning skall, efter avdrag av förvaltningskostnaderna, läggas till kapitalet.

4 §.

Om sättet för fondens användning besluta Konungen och riksdagen gemensamt.

XII.

Vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande.

*Kungl.
Maj:ts för-
slag.*

Uti propositionen nr 138 angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden för den 12 juni 1914, föreslagit riksdagen,

att, under förutsättning att nådiga propositionerna angående ny härordning och ny värnpliktslag samt angående värnskatt och värnskattefond vinna riksdagens bifall:

dels till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre bevilja ett anslag av 10,812,605 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 6,668,773 kronor, att utgå av värnskattemedel med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 55,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 225,000 kronor för ordnande av landstormsförråd, till anskaffande av intendenturmateriel bevilja ett anslag av 12,725,887 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 3,775,000 kronor att utgå av värnskattemedel ävensom medgiva att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av intendenturmateriel för 12,950,887 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 4,000,000 kronor eller det belopp, som i statsverkspropositionen och nu sammanlagt föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 4,000,000 kronor, år 1917 med högst 4,000,000 kronor och år 1918 med högst 950,887 kronor;

dels, utöver de å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 600,000 kronor för fortsatt anskaffning av mobiliseringsammunition för eldhandvapen samt uppförande av behövliga förrådslokaler därför, av 165,000 kronor för fortsatt anskaffning av nya eld-

handvapnen (gevär och karbiner) och av 30,000 kronor för fortsatt anskaffning av pistoler m. m., till anskaffande av artillerimateriel bevilja ett anslag av 10,832,600 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 2,705,000 kronor att utgå av värnskattemedel ävensom medgiva att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av artillerimateriel för 11,627,600 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 3,500,000 kronor eller det belopp, som i statsverkspropositionen och nu sammanlagt föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 3,500,000 kronor, år 1917 med högst 3,500,000 kronor och under år 1918 med högst 1,127,600 kronor;

dels till anskaffande av ingenjörmateriel bevilja ett anslag av 2,777,242 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 925,748 kronor att utgå av värnskattemedel ävensom medgiva att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av ingenjörmateriel för 2,777,242 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 925,748 kronor eller det belopp, som nu föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 925,747 kronor och under år 1917 med högst 925,747 kronor;

dels till anskaffande av sjukvårds- och veterinärmateriel bevilja ett anslag av 650,000 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 325,000 kronor, att utgå av värnskattemedel ävensom medgiva att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av sjukvårds- och veterinärmateriel för 650,000 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 325,000 kronor eller det belopp, som nu föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, och år 1916 med högst 325,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 170,000 kronor, till befästringsarbeten m. m. vid Boden för år 1915 anvisa ett belopp av 1,498,000 kronor att utgå av värnskattemedel;

dels ock till befästringsarbeten m. m. vid Tingstäde för år 1915 anvisa ett belopp av 774,000 kronor att utgå av värnskattemedel.

Engångskostnaderna för lantförsvarets ordnande stå i nära samband med härorganisationen i övrigt. Då, såsom förut framhållits, riksdagen icke ansett sig kunna i allo bifalla det av Eders Kungl. Maj:t framlagda

*Riksdagens
uttalande.*

förslaget till ny härordning, torde i allmänna drag böra angivas, huruvida och i vad mån de ändringar, riksdagen vidtagit beträffande härorganisationen och värnpliktstjänstgöringen, böra medföra ändringar i de av Eders Kungl. Maj:t beräknade engångskostnaderna.

Vad då först angår kostnaderna vid armén för de värnpliktiga, vilka på grund av värnpliktsålderns sänkning samt framflyttande av tidpunkten för första tjänstgöringens början, äro avsedda att övas samtidigt med yngre årsklass, komma dessa kostnader att röna inflytande av bestämmelserna angående övningstid och avlöningsförmåner m. m. Då riksdagens beslut härutinnan avviker från Eders Kungl. Maj:ts proposition, måste en något förändrad beräkning läggas till grund för engångskostnadernas bestämmande i denna del.

Beträffande kostnaderna för utrustningens kompletterande äro dessa givetvis nära beroende av härens mobiliseringsorganisation av linje- och reservtrupper samt landstorm. Av riksdagen tillhandahållna handlingar och i övrigt inhämtade upplysningar framgår, att härens mobiliseringsorganisation, sådan Eders Kungl. Maj:t beräknat densamma, i huvudsak överensstämmer med den av riksdagen förutsatta, vadan av denna anledning endast förhållandevis smärre ändringar i de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna engångskostnaderna för utrustning erfordras.

Vad slutligen beträffar engångskostnaderna för det fasta försvarets stärkande, röna desamma intet inflytande av de ändringar, riksdagen vidtagit beträffande den föreslagna härordningen.

Efter denna allmänna granskning av engångskostnadernas samband med härorganisationen, övergår riksdagen till att behandla de olika utgiftsposterna.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle i avseende å värnplikts-tjänstgöringen följande ändringar vidtagas.

Värnplikten skulle inträda ett år tidigare än nu är fallet.

För flertalet värnpliktiga vid infanteriet, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna samt trängen och förplägnads-trupperna skulle första tjänstgöringen börja första värnpliktsåret i stället för det andra. I sammanhang härmed skulle första tjänstgöringen avsevärt ökas för flertalet av förenämnda truppslag.

Övergången till den föreslagna värnpliktstjänstgöringen skulle ske enligt följande grunder.

Den i början av innevarande år såsom årsklass 1914 inskrivna årskullen 1893 borde fullgöra tjänstgöringen enligt nu gällande bestämmelser, endast med förskjutning i vissa fall av den dag, då repetitionsövningarna

toge sin början; med hänsyn till betydelsen av en hastig övergång till den föreslagna värnpliktstjänstgöringen borde densamma tillämpas i sin fulla utsträckning från och med årskullen 1895. Denna årskull borde därför såsom årsklass 1915 inskrivas i början av år 1915 samt fullgöra tjänstgöringen enligt de slutgiltiga nya bestämmelserna.

Övergångsbestämmelserna kunde följaktligen begränsas till att gälla endast årskullen 1894, vilken lämpligen borde inskrivas instundande höst. De båda under innevarande år inskrivna årsklasserna syntes, till åtskillnad sinsemellan, böra benämnas, den, som redan är inskriven, 1914 äldre, och den, som komme att inskrivas i höst, 1914 yngre.

Beträffande underhåll och förmåner för de värnpliktiga föreslog Eders Kungl. Maj:t penningbidrag med 20 öre om dagen under rekrytskola och tjänstgöring i en följd samt 50 öre om dagen under repetitionsövningar och reservtruppövning, varjänte penningtillskott skulle tillkomma den, vilkens sammanlagda tjänstgöring överstege 340 dagar.

Det av riksdagen antagna förslaget till värnpliktslag avviker, såsom förut framhållits, i vissa avseenden från Eders Kungl. Maj:ts förslag. Övergången till den ändrade värnpliktstjänstgöringen har likväl kunnat ordnas i enlighet med sistnämnda förslag. Däremot har riksdagen beträffande de värnpliktigas förmåner bestämt penningbidraget till 50 öre om dagen under all tjänstgöring i linjen och till 1 krona om dagen under reservtruppövning. Penningtillskott skall utgå endast till värnpliktiga, som tjänstgöra såsom underbefäl samt utgöra 25 öre om dagen utom under tredje repetitionsövningen vid infanteriet, då detsamma skall utgå med 50 öre om dagen till dem, som uttagits enligt § 26 mom. 2 i det av riksdagen antagna förslaget till värnpliktslag. De av riksdagen sålunda vidtagna ändringarna föranleda, att *engångskostnaderna för övergången till den nya värnpliktstjänstgöringen* bliva något högre än enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag. Närslutna beräkning, Bil. 1, utvisar en kostnadsökning med 285,581 kronor i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Vid beräklandet av kostnaden för fyllandet av de brister i *intendenturmaterielen*, som enligt verkställda, i tre alternativ A, B och C utförda, utredningar förefinnas, har, enligt vad Riksdagen inhämtat, följts dels den prislista å olika persedlar, som arméförvaltningen fastställt, dels, beträffande vissa beklädnadspersedlar såsom vapenrockar, byxor, kappor m. m., de av samma myndighet upprättade materialåtgångsstater för nämnda plagg ävensom medelkostnaden inom armén för arbetslöner och dylikt i tillverkningen.

I Eders Kungl. Maj:ts proposition har bristen upptagits enligt Alt. A. Enligt gjord beräkning ställer sig Alt. B. omkring 300,000 kronor och Alt. C. omkring 4,000,000 kronor dyrare än Alt. A.

Beträffande landstormens intendenturutrustning hava andra beräkningsgrunder följts, enär denna utrustning är av annan beskaffenhet än härens i övrigt. Huvudsakligen med ledning av fastställd fältutrustningslista för landstormen samt de priser, de olika persedlarna kunna anses draga, ävensom av uppgifter rörande landstormsmännens antal inom samtliga landstormsområden, således även de hittillsvarande av andra klass, hava kostnaderna för utrustningens kompletterande beräknats till 1,789,000 kronor.

Riksdagen har för sin del ej funnit anledning till annan erinran mot de ovan anförda beräkningsgrunderna rörande intendenturmaterielen, än att det synts riksdagen mera ändamålsenligt att för armén anskaffa ifrågavarande utrustning enligt Alt. B. I så fall komma visserligen kostnaderna att ökas med 300,000 kronor, men å andra sidan erhålles fullständigare krigsberedskap i utrustningshänseende.

Vidare har riksdagen ansett, att landstormens intendenturutrustning bör ökas med bärbara kokkärl och kappor. För anskaffning av bärbara kokkärl har beräknats ett belopp av 250,000 kronor, varvid hänsyn tagits till, att i arméns centrala förråd nu befintliga kokkärl av äldre modell ansetts böra överföras till landstormen. För anskaffning av ett mindre antal kappor, avsedda huvudsakligen att användas av vakter och poster, bör beräknas ett belopp av 50,000 kronor.

Kostnaderna för intendenturmaterielen skulle i följd av vad sålunda föreslagits komma att ökas, utöver Eders Kungl. Maj:ts förslag, med 300,000 kronor för övergång från Alt. A. till Alt. B. och med 300,000 kronor för anskaffning av kokkärl och kappor för landstormen. Emellertid synes det möjligt att undgå ifrågavarande ökning genom att dels ur anskaffningsplanen för armén utbryta vissa persedlar till ett värde av 300,000 kronor, vilkas anskaffning utan men för krigsberedskapen synes kunna tillsvidare anstå, dels höja det avdrag å kostnaderna, som på grund av kontinuerliga leveranser skäligen bör kunna göras, och varom längre fram kommer att redogöras. Kostnadsökningen på grund av övergång från Alt. A. till Alt. B. berör efter verkställd beräkning linjen med 75,000 kronor och reserven med återstående 225,000 kronor. Å andra sidan minskas de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna kostnaderna för reservformationerna med 300,000 kronor genom den ovan ifrågasatta utbrytningen av vissa persedlar, varemot kostnaderna för landstormen ökas med motsvarande belopp.

Mot beräkningsgrunderna i Eders Kungl. Maj:ts proposition för *artillerimaterielen*, varom riksdagen inhämtat detaljerade upplysningar, samt densammnas kostnader har riksdagen icke haft någon erinran att göra, med undantag för det avdrag på grund av kontinuerliga leveranser, som riksdagen ansett kunna göras, och för vilket längre fram kommer att redogöras.

Beträffande Eders' Kungl. Maj:ts förslag i fråga om *ingenjörmateriel* har riksdagen ansett, att behovet av gnisttelegrafmateriel för linjeavdelningarna icke blivit i erforderlig grad tillgodosett. Riksdagen har efter detaljgranskning av hithörande handlingar funnit, att kostnaderna för ifrågavarande materiel böra ökas med 273,000 kronor eller från 3,242,142 kronor till 3,515,142 kronor.

Sjukvårds- och veterinärmateriel har av Eders Kungl. Maj:t upptagits för linje- m. fl. formationer till ett sammanlagt belopp av 600,000 kronor samt för landstormen till ett belopp av 50.000 kronor.

Sedan upplyst blivit, att i förstnämnda belopp även ingår kostnad för dylik materiel vid reservformationer, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

I enlighet med av chefen för generalstaben gjord framställning har Eders Kungl. Maj:t slutligen bland engångskostnaderna upptagit kostnader för utförande av *vissa för det fasta lantförsvarets stärkande erforderliga åtgärder*.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit har riksdagen efter tagen del av hithörande handlingar intet att erinra.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts beräkningar skulle engångskostnaderna för lantförsvarets ordnande uppgå till följande belopp, nämligen:

för årsklassen 1914 yngre	10,812,604 kronor	
» intendenturmateriel	23,827,310	»
» artillerimateriel	19,032,600	»
» ingenjörmateriel	3,242,142	»
» sjukvårds- och veterinärmateriel . .	650,000	»
» fasta försvaret	2,272,000	»
	Summa 59,836,656 kronor	

Från detta beräknade belopp har emellertid avdrag gjorts med 1,800,000 kronor, representerande den besparing, som ansetts kunna åstadkommas vid anskaffning av intendenturmateriel, därigenom att leveranserna av dy-

lik materiel skulle komma att under en följd av år få stadigvarande karaktär. Efter detta avdrag slutar det totala kostnadsbeloppet på 58,036,656 kronor, vilket belopp skulle utgå av värnskattemedel med undantag av 1,020,000 kronor, utgörande kostnaden för materiel, därför anslag askats i senast avlämnad statsverksproposition, 5,800,000 kronor, motsvarande vad under åren 1916—1922 kan beräknas bliva disponibelt för utrustningsändamål under fjärde huvudtitelns anslag samt omkring 400,000 kronor, utgörande beräknade ränteinkomster å värnskattefonden. Det belopp, som för härens räkning enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle utgå av värnskattemedel, utgör således i runt tal 50,800,000 kronor.

Av de ändringar i beräkningsgrunderna, riksdagen i det föregående företagit, skulle de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna engångskostnaderna röna följande inflytande.

Kostnaderna för övergången till den nya värnpliktstjänstgöringen ökas från 10,812,604 kronor med 285,582 kronor till 11,098,186 kronor, fördelade på övergångsåren enligt närslutna beräkning, Bil. 2. Kostnaderna för intendenturmaterielen ökas med 300,000 kronor genom övergång från Alt. A. till Alt. B. Av denna ökning faller såsom förut framhållits 75,000 kronor på linjen och landstormen samt 225,000 kronor på reserven. Därjämte ökas kostnaderna — ävenledes å linjen och landstormen — med 300,000 kronor för anskaffning av kokkärl och kappar för landstormen. Å andra sidan minskas kostnaderna med 300,000 kronor å reserven genom vissa persedlars utbrytande ur anskaffningsplanen. Därjämte har, såsom förut nämnts, riksdagen ansett sig böra vidtaga ökning i avdraget på grund av kontinuerliga leveranser. Enligt Eders Kungl. Maj:ts proposition har arméförvaltningen i avgivet utlåtande ansett sig kunna biträda ett framkommet förslag om dylikt avdrag med 3,200,000 kronor. Eders Kungl. Maj:t ansåg sig likväl böra beräkna ifrågavarande besparingar till 1,800,000 kronor. Riksdagen för sin del har funnit, att avdraget bör kunna höjas med 500,000 kronor eller till 2,300,000 kronor, därest leveranserna ordnas med omsikt och planmässighet. I slutkostnaden för intendenturmaterielen uppstår i så fall en minskning med 200,000 kronor sålunda, att kostnaden för linjen och landstormen ökas med 50,000 kronor, under det att kostnaden för reserven minskas med 250,000 kronor. Kostnaderna för ingenjörmaterielen ökas enligt riksdagens beslut med 273,000 kronor, vilket belopp uteslutande är att hänföra till linjen. Å övriga utgiftstitlar har riksdagen icke vidtagit några ändringar, och skulle således den för hären belöpande delen av värnskattemedel uppgå till 51,158,581 kronor. Enligt vad riksdagen inhämtat, läser emellertid jämväl i kostnaderna för artillerimateriel

ett avdrag kunna göras på grund av kontinuerliga leveranser med ett belopp av 400,000 kronor, fördelade med hälften på linjen och landstormen samt hälften på reserven. Kostnaden för ifrågavarande materiel nedgår i så fall till 18,632,600 kronor och hela den för hären belöpande delen av värnskattemedel till 50,758,581 kronor eller i runt tal 50,800,000 kronor, d. v. s. samma belopp som enligt Eders Kungl. Maj:ts proposition.

Närslutna tablå, Bil. 3, utvisar, huru enligt riksdagens beslut engångskostnaderna böra fördelas under övergångsåren.

I anslutning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, som antagit förordningar om värnskatt och angående statsverkets värnskattfond, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 138,

dels till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre beviljat ett anslag av 11,098,186 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 6,643,682 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 55,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 225,000 kronor för ordnande av landstormsförråd, till anskaffande av intendenturmateriel beviljat ett anslag av 12,775,887 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 3,775,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av intendenturmateriel för 13,000,887 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 4,000,000 kronor eller det belopp, som sammanlagt i statsverkspropositionen föreslagits och nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 4,000,000 kronor, år 1917 med högst 4,000,000 kronor och år 1918 med högst 1,000,887 kronor;

dels, utöver de å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 600,000 kronor för fortsatt anskaffning av mobiliseringsammunition för eldhandvapen samt uppförande av behövliga förrådslokaler därför, av 165,000 kronor för fortsatt anskaffning av nya eldhandvapen (gevär och karbiner) och av 30,000 kronor för fortsatt anskaffning av pistoler m. m., till anskaffande av artillerimateriel, beviljat ett anslag av 10,632,600 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 2,705,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av artillerimateriel för 11,427,600 kronor, på villkor beträffande

betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 3,500,000 kronor eller det belopp, som sammanlagt i statsverkspropositionen föreslagits och nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 3,500,000 kronor, år 1917 med högst 3,500,000 kronor och år 1918 med högst 927,600 kronor;

dels till anskaffande av ingenjörmateriel beviljat ett anslag av 3,050,242 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 1,016,748 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av ingenjörmateriel för 3,050,242 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 1,016,748 kronor eller det belopp, som nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 1,016,747 kronor och under år 1917 med högst 1,016,747 kronor;

dels till anskaffande av sjukvårds- och veterinärmateriel beviljat ett anslags av 650,000 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 325,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronan vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av sjukvårds- och veterinärmateriel för 650,000 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 325,000 kronor eller det belopp, som nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, och år 1916 med högst 325,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 170,000 kronor, till befästringsarbeten m. m. vid Boden för år 1915 anvisat ett belopp av 1,498,000 kronor, att utgå av värnskattemedel;

dels ock till befästringsarbeten m. m. vid Tingstäde för år 1915 anvisat ett belopp av 774,000 kronor, att utgå av värnskattemedel.

Bil. 1.

Beräkning

av engångskostnaderna vid armén för årsklassen 1914 yngre.

	Kronor.		Summa kronor.	
Värnpliktsanslaget.				
Färdkostnader	250,000	—		
Inskrivningskostnader	50,000	—		
Penningbidrag 4,528,800 dagar à 0: 20 krona	905,760			
2,026,100 > > 0: 50 >	1,013,050			
202,400 > > 1: 00 >	202,400			
Penningtillskott 171,312 > > 0: 25 >	42,828			
129,530 > > 0: 50 >	64,765			
Familjeunderstöd	200,000	—	2,728,803	—
Underhållsanslagen.				
Ordinarie vapenanslaget	300,000	—		
> byggnadsanslaget	50,000	—		
Övriga underhållsanslag: 6,757,300 dagar à 1: 13 krona	7,635,749	—	7,985,749	—
Avlöningsanslaget	—	—	23,634	—
Dagavlöningsstillägg till indelt manskap	—	—	50,000	—
Övningsmedel (häri inräknad hästlega för inf. m. fl. trupp- slag)	—	—	50,000	—
Mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare	—	—	35,000	—
Särskild ersättning till personal, tillhörande infanterire- gementes reserv, och till viss övertalig personal vid infanteriregemente samt tillägg för vicekorpralsbe- ställning eller för särskilda befälsarvoden till vissa meniga volontärer vid infanteriet	—	—	225,000	—
Summa	—	—	11,098,186	—

Beräk-
av engångskostnaderna vid armén för årsklassen 1914

	1915 Kr.	1916. Kr.
Värnpliktsanslaget.		
Färdkostnader	75,000 —	56,000 —
Inskrivningskostnader	50,000 —	— —
Penningbidrag { 3,574,400 dagar à 0·20 krona }	1,104,480 —	— —
{ 779,200 » » 0·50 » }		
{ 942,600 » » 0·20 » }	— —	505,370 —
{ 633,700 » » 0·50 » }		
518,700 » » 0·50 »	— —	— —
92,300 » » 0·50 »	— —	— —
{ 10,900 » » 0·20 » }		
{ 2,200 » » 0·50 » }	— —	— —
900 » » 0·20 »	— —	— —
41,200 » » 1— »	— —	— —
161,200 » » 1— »	— —	— —
Penningtillskott 102,912 » » 0·25 »	— —	25,728 —
» 68,400 » » 0·25 »	— —	— —
» 27,900 » » 0·50 »	— —	— —
» 65,630 » » 0·50 »	— —	— —
» 36,000 » » 0·50 »	— —	— —
Familjeunderstöd	61,000 —	15,000 —
Underhållsanslagen.		
Ordinarie vapenanslaget	80,000 —	95,000 —
» byggnadsanslaget	10,000 —	10,000 —
Övriga underhållsanslag: 4,353,600 dagar à 1·13 krona	4,919,568 —	— —
1,576,300 » » 1·13 »	— —	1,781,219 —
518,700 » » 1·13 »	— —	— —
92,300 » » 1·13 »	— —	— —
13,100 » » 1·13 »	— —	— —
900 » » 1·13 »	— —	— —
41,200 » » 1·13 »	— —	— —
161,200 » » 1·13 »	— —	— —
Avlöningsanslaget	23,634 —	— —
Dagavlöningsstillägg till indelt manskap	50,000 —	— —
Övningsmedel (häril även inräknad hästlega för inf. m. fl. truppslag) .	10,000 —	15,000 —
Mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare	35,000 —	— —
Särskild ersättning till personal, tillhörande infanteriregementes reserv, och till viss övertalig personal vid infanteriregemente samt tillägg för vicekorpralsbeställning eller för särskilda befälsarvoden till vissa meniga volontärer vid infanteriet	225,000 —	— —
Summa	6,643,682 —	2,503,317

Bil. 2.

ning
 yngre samt dessa kostnaders fördelning på åren 1915—1923.

1917. Kr.	1918. Kr.	1919. Kr.	1921. Kr.	1922. Kr.	1923. Kr.	Summa kronor.
40,000	14,000	20,000	500	500	44,000	250,000
—	—	—	—	—	—	50,000
—	—	—	—	—	—	1,104,480
—	—	—	—	—	—	505,370
259,350	—	—	—	—	—	259,350
—	46,150	—	—	—	—	46,150
—	—	—	3,280	—	—	3,280
—	—	—	—	180	—	180
—	—	41,200	—	—	—	41,200
—	—	—	—	—	161,200	161,200
—	—	—	—	—	—	25,728
17,100	—	—	—	—	—	17,100
13,950	—	—	—	—	—	13,950
—	32,815	—	—	—	—	32,815
—	—	—	—	—	18,000	18,000
12,000	14,000	—	—	—	98,000	200,000
50,000	25,000	—	—	—	50,000	300,000
10,000	10,000	—	—	—	10,000	50,000
—	—	—	—	—	—	4,919,568
—	—	—	—	—	—	1,781,219
586,131	—	—	—	—	—	586,131
—	104,299	—	—	—	—	104,299
—	—	—	14,803	—	—	14,803
—	—	—	—	1,017	—	1,017
—	—	46,556	—	—	—	46,556
—	—	—	—	—	182,156	182,156
—	—	—	—	—	—	23,634
—	—	—	—	—	—	50,000
15,000	—	—	—	—	10,000	50,000
—	—	—	—	—	—	35,000
—	—	—	—	—	—	225 000
1,008,591	240,264	107,756	18,583	1,697	578,356	11,008,186

Bil. 3.

Engångskostnadernas fördelning under övergångsåren.

	Kronor.
År 1915.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	6,643,682
Intendenturmateriel	4,000,000
Artillerimateriel	3,500,000
Ingenjörmateriel	1,016,748
Sjukvårds- och veterinärmateriel	325,000
Fasta försvaret	2,272,000
Summa	17,757,490
År 1916.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	2,503,317
Intendenturmateriel	4,000,000
Artillerimateriel	3,500,000
Ingenjörmateriel	1,016,747
Sjukvårds- och veterinärmateriel	325,000
Summa	11,345,064
År 1917.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	1,003,531
Intendenturmateriel	4,000,000
Artillerimateriel	3,500,000
Ingenjörmateriel	1,016,747
Summa	9,520,278

	Kronor.
År 1918.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	246,264
Intendenturmateriel, linjen och landstormen	1,000,887
reserven	1,826,423
Artillerimateriel, linjen och landstormen	927,600
reserven	2,205,000
Ingenjörmateriel	464,900
Summa	6,671,074
År 1919.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	107,756
Intendenturmateriel	3,500,000
Artillerimateriel	2,500,000
Summa	6,107,756
År 1920 och följande år.	
Övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	593,636
Intendenturmateriel	3,500,000
Artillerimateriel	2,500,000
Summa	6,593,636

XIII.

Vissa byggnadsföretag vid armén.

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

Uti propositionen nr 230, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärens ärenden den 10 juli 1914, föreslagit riksdagen, att, under förutsättning att propositionerna om ny härordning och om ny värnpliktslag, om värnskatt och om värnskattefond samt om vissa engångskostnader för lantförsvärens ordnande vinna riksdagens bifall:

dels till uppförande av förråd för andra fordon än vinterfordon samt för persedlar och materiel bevilja ett anslag av 1,359,000 kronor samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 350,000 kronor;

dels till uppförande av nya byggnader för Norrbottens regemente bevilja ett anslag av 850,000 kronor samt härav för år 1915 anvisa 250,000 kronor;

dels till uppförande av byggnader för ett kavalleridetachment i Boden bevilja ett anslag av 640,000 kronor samt härav för år 1915 anvisa 300,000 kronor;

dels till uppförande i Boden av nya byggnader för Boden-Karlsborgs artilleriregemente bevilja ett anslag av 600,000 kronor och härav för år 1915 anvisa 150,000 kronor;

dels till beredande av ökat utrymme för manskaps inkvartering vid Karlskrona grenadjärregemente anvisa för år 1915 ett belopp av 80,000 kronor;

dels till beredande av ökat utrymme för manskaps inkvartering vid Vaxholms grenadjärregemente anvisa för år 1915 ett belopp av 100,000 kronor;

dels till uppförande av nytt etablissemang å Järvafältet för Svea ingenjörkår avsätta för år 1915 ett belopp av 600,000 kronor;

dels till uppförande av byggnader för Bodens ingenjörkår avsätta för år 1915 ett belopp av 150,000 kronor;

dels till uppförande av landstormsförråd avsätta för år 1915 ett belopp av 75,000 kronor;

dels till uppförande av skidförråd avsätta för år 1915 ett belopp av 55,900 kronor;

dels till ordnande av vissa etablissemang för vinterförläggning anvisa för år 1915 ett belopp av 567,000 kronor;

dels ock förklara att samtliga här omnämnda belopp, som anvisas eller avsättas för år 1915, skola förskottsvis utgå av värnskattemedel och sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta;

dels slutligen bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att i mån av behov redan under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna högst en femtedel av det belopp, som för vart och ett av ovannämnda ändamål anvisats.

Beträffande uppförande av nya byggnader för Norrbottens regemente, för Bodens artilleriregemente samt för Bodens ingenjörkår, för vilket ändamål medel nu äskats, hava i förenämnda statsrådsprotokoll uppgifter angående beräkningsgrunderna intagits. *Riksdagens uttalande.*

Enär dessa grunder överensstämma med hittills vid uppförande av kaserner tillämpade principer, har från riksdagens sida någon erinran mot dem ej varit att göra, vadan riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseende.

Riksdagen har icke heller haft någon erinran att framställa mot, att de i statsrådsprotokollet omförmälda befälsbyggnader vid Vaxholms grenadjärregemente samt nya byggnader för Göta och Norrlands ingenjörkårer, kustingenjördetachmenten och Fälttelegrafkåren, för vilka medel dock icke nu äskas, uppföras för i samma protokoll beräknade kostnader.

Ökning av stallutrymmena har vid infanteriet och kavalleriet upptagits bland byggnadsarbetena sålunda: vid varje infanteriregemente ett vinterstall för 30 hästar och ett sommarstall för 40 hästar, vid varje fördelningskavalleriregemente samt Skånska husarregementet i Hälsingborg ett vinterstall för 40 hästar, samt Skånska husarregementet i Landskrona ett vinterstall för 116 hästar, och vid Skånska dragonregementet två vinterstallar för 140 hästar.

De ökade stallutrymmen, Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, överstiga det av hästantalet vid respektive truppförband betingade verkliga behovet. Eders Kungl. Maj:t har härvid utgått från, att reserv av utrymme måste finnas i och för uppställande av lägerhästar, sjuka hästar, truppförbandet

ej tillhörande hästar vid inspektioner och dylikt. Mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit har riksdagen icke något att ur principiell synpunkt invända. Emellertid har det kommit till riksdagens kännedom, att nu befintliga stallbyggnader vid vissa infanteriregementen omfatta, förutom själva stallet, en vagnbod, vilken icke synes vara oundgängligen erforderlig utan torde kunna inredas med spiltor. De ekonomifordon, vilka närmast äro avsedda att uppställas i denna vagnbod, kunna i så fall inrymmas i regementets sommarstall, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag även innefattar reservutrymmen. Likaså anser riksdagen, att reservutrymmen i vinterstallarna icke nödvändigtvis erfordras i den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna omfattningen. Därjämte nödvändiggör den av riksdagen beslutade något ändrade organisationen av Skånska husar- och dragonregementena en förändring i kostnadsberäkningarna för stallutrymmen vid kavalleriet. Nu angivna omständigheter medföra, att kostnaderna, vilka av Eders Kungl. Maj:t beräknats till 1,008,000 kronor för infanteriet och 540,000 kronor för kavalleriet, enligt riksdagens beslut, såsom närmare framgår av bil. 1, minskas med 352,100 kronor respektive 98,400 kronor till 655,900 kronor respektive 441,600 kronor.

Vad artilleriet beträffar, har Eders Kungl. Maj:t för Boden-Karlsborgs artilleriregemente å Karlsborg (Karlsborgs artillerikår) föreslagit ett vinterstall för 60 stamhästar och ett sommarstall för 40 lejda hästar, dragande en sammanlagd kostnad av 56,000 kronor. Även härvid har erforderlig reserv av stallutrymme beräknats.

Mot grunderna för beräkning av detta stallutrymme samt kostnaderna härför har riksdagen icke funnit något att erinra.

Till *förråd för vinterfordon* för infanteri-, kavalleri- och trängtrupperna har av 1913 års riksdag beviljats 237,000 kronor, varav för år 1914 anvisats 75,000 kronor. Således återstå att anvisa 162,000 kronor. Enligt förslaget till anskaffning av vinterfordon skulle ett ytterligare antal dylika fordon anskaffas. Det återstår alltså att bereda ytterligare förrådsutrymmen för ifrågakvarande fordon, enligt av 1913 års riksdag godkända beräkningsgrunder dragande en kostnad av 60,000 kronor. För artilleriet erfordras liknande förråd, dragande en sammanlagd kostnad av 30,000 kronor. För ingenjörtrupperna upptagas kostnaderna för förråd för vinterfordon bland kostnaderna för nybyggnader vid nämnda truppslag. Sammanlagda kostnaden för förråd för vinterfordon uppgår således till $(162,000 + 60,000 + 30,000 =) 252,000$ kronor.

Mot grunderna för beräkning av förråd för vinterfordon har från riksdagens sida intet varit att erinra.

Vid varje infanteriregemente erfordras ett förråd för övriga fordon m. m. om 13×24 m. = 312 kvm. golvyta. Vidare erfordras enligt verkställd utredning för persedlar och materiel utöver nu befintliga utrymmen 625 kvm. golvyta och 1,800 kbm. rymd. För ett infanteriregemente erfordras således ett förråd i tre våningar, 13×24 m. med en höjd av 9 m. och med en kubikmassa av 2,800 kbm. Genomsnittskostnaden härför beräknas till 28,000 kronor. För 28 infanteriregementen blir kostnaden alltså 784,000 kronor.

Vid varje kavalleriregemente erfordras ett förråd om 6×8 m. med en kubikmassa av 150 kbm. Vid 10 regementen blir kostnaden härför 15,000 kronor. För persedlar och materiel erfordras en förrådsbyggnad i två våningar, 9×14 m. med en höjd av 6,6 m. och med en kubikmassa av 800 kbm. Kostnaden härför vid 10 regementen beräknas till 80,000 kronor. För kavalleriet blir kostnaden alltså 95,000 kronor.

För ett artilleriregementes fordon, persedlar m. m. erfordras uppförande av en förrådsbyggnad i 2 våningar med en storlek av 15×120 m. Förrådet får en golvyta av 1,800 kvm., vilket torde vara tillräckligt för såväl till fordonen hörande som övriga persedlar och materiel. Kostnaden för ett dylikt förråd utgör efter 10,000 kronor per 15 löpmetrar förråd 80,000 kronor, eller för 6 fältartilleriregementen 480,000 kronor.

För ingenjörtrupperna ytterligare erforderliga förrådsutrymmen äro inberäknade i de särskilda ingenjörtruppförbandens nya kasernbyggnader.

För trängen och intendenturtrupperna erfordras ej några ytterligare förrådsutrymmen.

Sammanlagda kostnaderna för förråd för fordon (med undantag av vinterfordon) samt persedlar och materiel uppgå sålunda till (784,000 + 95,000 + 480,000 =) 1,359,000 kronor.

Mot de anförda beräkningsgrunderna för uppförande av förråd för ifrågavarande fordon samt persedlar och materiel har riksdagen icke haft anledning framställa någon erinran.

För arméns samtliga truppförband har till förråd för proviant och furage av riksdagen beviljats 406,000 kronor, därav för 1913 och 1914 anvisats tillhoppa 156,000 kronor. Att anvisa återstå således 250,000 kronor.

Ifrågavarande förråd hava visat sig erforderliga för ett rationellt och ekonomiskt handhavande av magasinssuppbörden vid truppförbanden samt för erhållande av möjlighet till uppläggande av oundgängligen erforderlig reserv, särskilt av furage. Riksdagen har därför intet att erinra mot fortsatt anvisande av det beviljade anslaget.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle en skvadron kavalleri förläggas till Boden, och har till *byggnader i Boden för kavalleriet* beräknats ett belopp av 640,000 kronor.

Riksdagen har för sin del beslutat uppsättande och förläggande till Boden av en självständig kavallerikår, Norrbottens kavallerikår, om två skvadroner. Med anledning härav erfordras större förläggningsutrymme än vad Eders Kungl. Maj:t beräknat.

Däriigenom att en kanondivision om tre batterier av Norrlands artilleriregemente enligt riksdagens beslut är avsedd att förflyttas från Boden till Östersund, under det att ett bergsbatteri från Vendes artilleriregemente skulle förläggas till Boden, uppstår i det etablissemang, som redan finnes uppfört i Boden för Norrlands artilleriregemente, ett obelagt utrymme, som dock icke kan anses motsvara behovet för två batterier, enär dels det inflyttande bergsbatteriet torde komma att bliva något större än ett vanligt kanonbatteri och dels etablissemang, vilket uppförts enligt tidigare principer, icke innehåller tillräckligt antal lektionsrum, underofficerslägenheter m. m. Detta gör att förevarande etablissemang icke torde räcka för den nya kavallerikåren, som har avsevärt större manskapsstyrka och hästnumerär än tvänne batterier, utan måste med säkerhet nybyggnader uppföras till minst den omfattning som avses med det av Eders Kungl. Maj:t till anvisning för år 1915 föreslagna beloppet.

På den grund har riksdagen ansett sig nu böra för ifrågavarande ändamål för år 1915 avsätta ett belopp av 300,000 kronor, och torde genom Eders Kungl. Maj:ts försorg böra utredas, i vilken omfattning det för Norrlands artilleriregemente i Boden avsedda etablissemang vid genomförande av artilleriets organisation i enlighet med riksdagens beslut kan användas jämväl för förläggning av Norrbottens kavallerikår.

För *förflyttning till Karlskrona av två baracker från Skillingaryd* har beräknats en kostnad av 80,000 kronor samt för *flyttning av baracker till Vaxholm från Sannahed* en kostnad av 100,000 kronor, allt i enlighet med i Eders Kungl. Maj:ts proposition specificerade kostnadsberäkningar.

Ifrågavarande flyttningar av baracker äro, enligt vad riksdagen inhämtat, avsedda såsom provisoriska åtgärder för att snarast möjligt, d. v. s. redan under år 1915, kunna ordna övningsförhållandena vid sjöfästningsinfanteriregementena på ett betryggande sätt. Skulle permanenta kasernbyggnader nu uppföras, skulle de nya bestämmelserna för övningarna ej kunna träda i kraft förrän år 1917 eller år 1918. Sedan barackerna en gång flyttats till sina respektive platser, böra de naturligtvis användas, så länge de äro i fullgott skick, varefter permanenta kasern-

byggnader böra uppföras. Då emellertid tidpunkten härför torde ligga bortom den i planen för byggnadsarbetena angivna tidsperioden, hava några kostnader för kaserner vid ifrågavarande infanteriregementen icke upptagits bland övriga byggnadskostnader.

Därest de klimatiska förhållandena i Boden sådant möjliggjort skulle, enligt vad riksdagen inhämtat, liknande åtgärder hava föreslagits beträffande Norrbottens regemente för att även där snarast möjligt tillgodose krigsberedskapens krav.

Ehuru det ur vissa synpunkter kan synas ofördelaktigt att vid samma truppförband hava så olika förläggningssätt för manskapet som i kasern och baracker, har riksdagen likväl, med hänsyn till vikten av att sjöfästningarna snarast möjligt få krigsberedskapen behörigen tillgodosedd, ansett sig böra godkänna den föreslagna åtgärden. Mot kostnadsberäkningarna har riksdagen ej haft något att erinra.

För *uppförande i Östersund av en förplägnadsanstalt*, omfattande havremagasin och bageri ävensom en kasern för personalen vid anstalten, har, i enlighet med förut för riksdagen i samband med äskande av medel för liknande anstalter i Boden och å Karlsborg framlagda grunder, beräknats ett belopp av 450,000 kronor samt för *uppförande i Stockholm av ett havremagasin och en mindre bostadsbyggnad för maskinist och eldare* i enlighet med samma grunder ett belopp av 174,000 kronor.

I den plan rörande uppförande av förplägnadsanstalter vid armén, som år 1908 förelades riksdagen, upptogs en dylik anstalt inom varje arméfördelning samt dessutom en i Boden. Riksdagen beslöt emellertid, att tillsvidare endast anstalten i Boden samt den för tredje arméfördelningen avsedda anstalten å Karlsborg skulle uppföras och att, först sedan vidare erfarenhet vunnits, övriga anstalter skulle ifrågakomma till uppförande.

Sedan numera anstalterna i Boden och å Karlsborg varit i verksamhet under mer än ett år och deras ändamålsenlighet fullt bekräftats, synes tidpunkten vara inne att fortskrida på den inslagna vägen. Riksdagen har därvid i likhet med Eders Kungl. Maj:t ansett, att sjätte arméfördelningens behov av en förplägnadsanstalt i främsta rummet bör tillgodoses, varigenom underhållsmöjligheterna under ett krigsföretag i Norrland ytterligare tryggas. Därjämte synes det riksdagen lämpligt, att ett havremagasin för fjärde arméfördelningen uppföres i Stockholm. Då ett kronobageri med fullt tillräcklig tillverkningsförmåga och moderna maskiner redan finnes i huvudstaden samt intendenturkasern är därstädes provisoriskt inredd å Fredrikshov, kan den för fjärde arméfördelningen avsedda förplägnadsan-

stalten genom tillkomsten av ett havremagasin anses färdig, även om en förflyttning framdeles av kronobageriet och kasernen måste verkställas.

För uppförande av *ny kasernbyggnad för Svea ingenjörkår* har beräknats ett belopp av 1,795,000 kronor.

Uti kostnadsberäkningen har upptagits ett belopp av 170,000 kronor för officersbostäder för 6 kaptener och 1 kassör. Då det emellertid icke är överensstämmande med hittills av riksdagen följda principer att vid kaserner uppföra officersbostäder å andra orter än fästningar, har riksdagen funnit, att kostnaderna för dylika bostäder vid Svea ingenjörkår böra utgå. I övrigt har riksdagen icke haft något att erinra mot de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna kasernbyggnaderna för nämnda kår eller mot de för dessa byggnader beräknade kostnaderna.

För *uppförande av landstormsförråd* har beräknats en kostnad av 150,100 kronor.

Ifrågavarande förråd äro avsedda för de 52 landstormsområden inom landet, vilka ännu icke erhållit någon organisation, och hava kostnaderna upptagits i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för generalstaben gjord beräkning, varöfver vederbörande förvaltningsmyndigheter yttrat sig.

Riksdagen, som anser det vara av största betydelse för landstormens förmåga att lösa de försvarsuppgifter, vilka tillkomma densamma, att samtliga landstormsområden inom landet bliva organiserade, har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande uppförande av landstormsförråd och därmed förenade kostnader.

För *uppförande av skidförråd* har av Eders Kungl. Maj:t beräknats en kostnad av 461,000 kronor.

Enligt den för 1913 års riksdag framlagda plan för uppförande av skidförråd skulle kostnaderna för dylika förrådsbyggnader uppgå till 491,200 kronor, vilket belopp emellertid sedermera genom användande av äldre baracker samt minskning av antalet verkstadsbyggnader reducerats till 435,100 kronor. Av detta belopp har riksdagen redan anvisat 75,000 kronor, vadan det skulle återstå att anvisa ytterligare 360,100 kronor. Enligt planen för anskaffning av intendenturmateriel skall emellertid ytterligare skidutrustning anskaffas, för vilkens förvaring kräves förrådsbyggnader för en kostnad av 101,000 kronor. Sammanlagda kostnaden för skidförråd skulle sålunda uppgå till 461,100 kronor.

Mot dessa beräkningsgrunder har riksdagen icke funnit något att erinra.

För *ordnande av vinterförläggning* har av Eders Kungl. Maj:t upptagits en kostnad av 567,000 kronor.

Mot den utredning beträffande behovet av åtgärder i detta syfte, som lämnats i förenämnda statsrådsprotokoll, har riksdagen icke haft något att erinra.

För *förflyttning av ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg till Karlsborg* har av Eders Kungl. Maj:t upptagits ett belopp av 950,000 kronor.

Mot förflyttningen, som betingas av nödvändigheten att erhålla ett för fabriken i händelse av krig tryggt läge, har riksdagen icke haft något att erinra, ej heller mot den i sammanhang därmed uppgjorda kostnadsberäkningen.

Enligt den av riksdagen beslutade nya härordningen skall Norrlands artilleriregemente i Östersund utökas med en kanondivision om tre batterier. Med anledning härav erfordras *tillbyggnader till regementets etablissemang* därstädes, vilka enligt av arméförvaltningens fortifikationsdepartement verkställda beräkningar skulle draga en kostnad av 1,000,000 kronor, förutom erforderliga markinköp, för vilka kostnaderna nu icke kunna tillnärmelsevis uppskattas på grund av de egenartade förläggningsförhållandena i Östersund. Då emellertid, enligt den i propositionen lämnade utredningen, inkomsterna för försäljning av lantförsvaret tillhörande fastigheter kunna förutsättas högst väsentligt överstiga utgifterna för avsedda nybyggnadsarbeten, har riksdagen ansett, att den omständigheten, att kostnaderna för här ifrågavarande markinköp ej kunnat nu beräknas, icke bör utgöra hinder för besluts fattande om nybyggnadsarbetenas utförande samt beviljande av medel därtill.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle sammanlagda kostnaden för de byggnadsarbeten, vilka — förutom återstående kasernbyggnader för infanteriet — erfordras i samband med den nya härordningen, uppgå till *15,044,100 kronor*. Den av riksdagen i det föregående gjorda granskningen upptager en minskning i detta belopp med 352,100 kronor för stallbyggnader vid infanteriet, 98,400 kronor för stallbyggnader vid kavalleriet, 340,000 kronor för nybyggnader vid Norrbottens kavallerikår samt 170,000 kronor för officersbostäder vid Svea ingenjörkår. Sammanlagda kostnadsminskningen utgör således $(352,100 + 98,400 + 340,000 + 170,000 =) 960,500$ kronor. Däremot har av riksdagen vidtagits en ökning med 1,000,000 kronor för Norrlands artilleriregemente i Östersund. Total-

kostnaden för nybyggnadsarbeten skulle således uppgå till 15,084,100 kronor. Härtill komma, såsom förut nämnts, kostnader för markinköp vid Norrlands artilleriregemente i Östersund ävensom ökade kostnader för nybyggnader för Norrbottens kavallerikår.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot grunderna i det förslag till *fördelning av byggnadskostnaderna under åren 1915—1919*, som finnes bifogad Eders Kungl. Maj:ts proposition å sidan 15, har med anledning av ovan ifrågasatta kostnadsförändringar upprättat ny tablå, som återfinnes i Bil. 2.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, att *byggnadskostnaderna* skulle under de närmaste åren i mån av behov *förskottsvis utgå av värnskattemedel* för att frändeles täckas av inkomsten genom försäljning av nu till lantförsvaret anslagna fastigheter har riksdagen icke haft något att erinra, liksom ej heller mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om bemyndigande att under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna högst en femtedel av det belopp, som för vart och ett av de föreslagna byggnadsändamålen för år 1915 anvisas.

I anslutning till vad ovan anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, som antagit förordningar om värnskatt och angående statsverkets värnskattfond, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 230,

dels till uppförande av förråd för andra fordon än vinterfordon samt för persedlar och materiel beviljat ett anslag av 1,359,000 kronor samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 350,000 kronor;

dels till uppförande av nya byggnader för Norrbottens regemente beviljat ett anslag av 850,000 kronor samt härav för år 1915 anvisat 250,000 kronor;

dels till uppförande av byggnader för Norrbottens kavallerikår avsett för år 1915 ett anslag av 300,000 kronor;

dels till uppförande av nya byggnader för Bodens artilleriregemente beviljat ett anslag av 600,000 kronor och härav för år 1915 anvisat 150,000 kronor;

dels till beredande av ökat utrymme för manskaps inkvartering vid Karlskrona grenadjärregemente anvisat för år 1915 ett belopp av 80,000 kronor;

dels till beredande av ökat utrymme för manskaps inkvartering vid Vaxholms grenadjärregemente anvisat för år 1915 ett belopp av 100,000 kronor;

dels till uppförande av nytt etablissemang å Järvafältet för Svea ingenjörkår avsatt för år 1915 ett belopp av 600,000 kronor;

dels till uppförande av byggnader för Bodens ingenjörkår avsatt för år 1915 ett belopp av 150,000 kronor;

dels till uppförande av landstormsförråd avsatt för år 1915 ett belopp av 75,000 kronor;

dels till uppförande av skidförråd avsatt för år 1915 ett belopp av 55,900 kronor;

dels till ordnande av vissa etablissemang för vinterförläggning anvisat för år 1915 ett belopp av 567,000 kronor;

dels ock förklarar, att samtliga här omnämnda belopp, som anvisats eller avsatts för år 1915, skola förskottsvis utgå av värnskattemedel och sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta;

dels slutligen bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att i mån av behov redan under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna högst en femtedel av det belopp, som för vart och ett av ovannämnda ändamål anvisats.

T a b l å

öfver fördelningen av vissa byggnadskostnader enligt riksdagens beslut.

A r b e t e.	Att be- vilja eller avsätta.	Kostnad år 1915.	Kostnad år 1916.	Kostnad år 1917.	Kostnad år 1918.	Kostnad år 1919.
Ökat stallutrymme vid infanteriet . . .	655,900	—	215,300	215,300	225,300	—
» » » kavalleriet . . .	441,600	—	200,000	241,600	—	—
» » » artilleriet . . .	56,000	—	—	30,000	26,000	—
Förråd för vinterfordon	252,000	se nedan	90,000	—	—	—
» » övriga fordon m. m.	1,359,000	350,000	350,000	350,000	309,000	—
» » proviant och furage	250,000	se nedan	se nedan	—	—	—
Nybyggnader för I. 19	850,000	250,000	250,000	350,000	—	—
» » Norrbottens kavallerikår	300,000	300,000	—	—	—	—
» » A. 8	600,000	150,000	150,000	300,000	—	—
» » I. 7: baracker	80,000	80,000	—	—	—	—
» » I. 26: baracker	100,000	100,000	—	—	—	—
» » I. 26: befälsbyggnader	395,000	—	—	195,000	200,000	—
» » förplägnadsanstalt	450,000	—	—	—	200,000	250,000
» » havremagasin	174,000	—	—	—	74,000	100,000
» » A. 4 i Östersund	1,000,000	—	200,000	200,000	300,000	300,000
<i>Nybyggnader för ingenjörtrupperna:</i>						
Svea ingenjörkår	1,625,000	600,000	600,000	425,000	—	—
Göta »	43,000	—	43,000	—	—	—
Norrlands »	1,838,000	—	400,000	800,000	638,000	—
Bodens »	{ 429,000 190,000 }	150,000	180,000	289,000	—	—
Kustingenjördetachementen	93,000	—	93,000	—	—	—
Fälttelegrafkåren	1,774,000	—	500,000	800,000	474,000	—
Landstormsförråd	150,100	75,000	75,100	—	—	—
Skidförråd	461,000	55,900	101,275	—	101,275	202,550
Ordnande av vinterförläggning	567,000	567,000	—	—	—	—
Ammunitionsfabrikens flyttning	950,000	—	—	400,000	550,000	—
Summa	—	2,377,900	3,447,675	4,595,900	3,097,575	852,550
<i>Anslag upptagna i föreslagen riksstat för 1915 eller förut beviljade:</i>						
Förråd för vinterfordon	—	162,000	—	—	—	—
» » proviant och furage	—	125,000	125,000	—	—	—
Summa	14 783,600	2,664,900	3,572,675	4,595,900	3,097,575	852,550

XIV.

Ersättning till reservpersonal vid armén för viss tjänstgöring under år 1915.

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

I propositionen nr 149 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för lantförsvarsärenden den 12 juni 1914, föreslagit riksdagen att, under förutsättning att propositionen angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande vunne riksdagens bifall, medgiva:

dels att subalternofficerare och sergeanter i infanteriregementes reserv ävensom övertaliga subalternofficerare och sergeanter vid infanteriregemente, vilka år 1915 vid infanteriet tjänstgöra under första tjänstgöringen med värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, må åtnjuta lön och dagavlöning samt dagtraktamente, där sådant utgår, med samma belopp, som fast anställd personal av motsvarande grad i lägre löneklassen inom graden vid liknande tjänstgöringstillfällen äger åtnjuta, lönen beräknad för dag med $\frac{1}{365}$ av årsbeloppet;

dels att underbefäl av manskapet i infanteriregementes reserv, vilka år 1915 vid infanteriet tjänstgöra under första tjänstgöringen med värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, må åtnjuta, förutom manskap tillkommande naturaförmåner, lön och dagavlöning med samma belopp, som fast anställd personal av motsvarande grad och löneklass vid liknande tjänstgöringstillfällen äger åtnjuta, lönen beräknad för dag med $\frac{1}{30}$ -del av månadsbeloppet;

dels att till högst 560 volontärer vid infanteriet må för tjänstgöring såsom befäl och instruktörer under år 1915 utbetalas tillägg för vicekorp-ralsbeställning eller särskilda befälsarvoden enligt i statsrådsprotokollet angivna grunder;

dels att härav betingade kostnader må bestridas av värnskattemedel från anslaget för år 1915 till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får anmäla, att riksdagen medgivit: *Riksdagens uttalande.*

dels att subalternofficerare och sergeanter i infanteriregementes reserv ävensom övertaliga subalternofficerare och sergeanter vid infanteriregemente, vilka år 1915 vid infanteriet tjänstgöra under första tjänstgöringen med värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, må åtnjuta lön och dagavlönning samt dagtraktamente, där sådant utgår, med samma belopp, som fast anställd personal av motsvarande grad i lägre löneklassen inom graden vid liknande tjänstgöringstillfällen äger åtnjuta, lönen beräknad för dag med $\frac{1}{365}$ av årsbeloppet;

dels att underbefäl av manskapet i infanteriregementes reserv, vilka år 1915 vid infanteriet tjänstgöra under första tjänstgöringen med värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, må åtnjuta, förutom manskap tillkommande naturaförmåner, lön och dagavlönning med samma belopp, som fast anställd personal av motsvarande grad och löneklass vid liknande tjänstgöringstillfällen äger åtnjuta, lönen beräknad för dag med $\frac{1}{30}$ -del av månadsbeloppet;

dels att till högst 560 volontärer vid infanteriet må för tjänstgöring såsom befäl och instruktörer under år 1915 utbetalas tillägg för vicekorpralsbeställning eller särskilda befälsarvoden enligt i statsrådsprotokollet angivna grunder;

dels att härav betingade kostnader må bestridas av värnskattemedel från anslaget för år 1915 till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre.

Stockholm den 14 september 1914.

Med undersåtlig vördnad.
